

ارگان مرکزی حزب کمونیست ایران

کمونیست

۵۰ ریال

آذرماه ۱۳۶۸

سال هفتم - شماره ۵۴

متهمن قاریخ، نه قاضی آن

عبدالله مهندی

پس از گذشت ده سال، بازنگری انقلاب ایران و رویدادهای آن کاملاً میتواند موضوعیت داشته باشد. در این بازنگری، اما، گزینی نیست که انسانها، پردازندگان به این تاریخ، منفعت‌های معین طبقات و اقسام اجتماعی متفاوت را باز مینمایند و بنابراین با اینکار نه فقط یک دوره از تاریخ یا رویدادهای خاصی را در آن، بلکه خود، نیات سیاسی و افق اجتماعی خویش را نیز به معرض قضاوت میگذارند. نه فقط روایت بلکه راوی نیز در این بروسه به داوری مهربود. خاصه اگر وی خود بازنگری در این تاریخ بوده باشد و یا بخواهد از این روایت دستمایه‌ای برای نقش آینده خویش بسازد. مصاحبه‌ای که اخیراً "راه ارانی" نشریه حزب دموکراتیک مردم ایران، با بنی صدر کرده است، دقیقاً مصادق این حقیقت است. این مصاحبه چیزی از تاریخ ده ساله گذشته ایران روشن نمیکند سه‌لست آنرا تحریف هم مینماید، اما در عوض نیات دست اندر کاران آن، مصاحبه کننده و مصاحبه شونده هردو، را بخوبی بر ملا میکند.

در این گفتگو جریانی منشعب از حزب توده با رئیس جمهور معزول خمینی، کسان و جریاناتی که تمام هنرستان این است که قربانیان جان بدر برده خدمات خویش به رژیم اسلامی هستند، فکرها یاشان را روی هم میگذارند تا بینند چه شد که پس از انقلاب دموکراسی در ایران پیروز نشد! و "نظام توتالیتاریستی ولایت فقیه" برقرار گردید!

بیانیه کمیته مرکزی حزب کمونیست ایران درباره عضویت کارگران

صفحه ۴

صفحه ۶

پرسترویکا و نصیب کارگران

ایرج آذربین

صفحه آخر

اطلاعیه پایانی پلنوم شاقددهم حزب

نقد و بررسی شوراهای اسلامی

اهمیت نقد و بررسی شوراهای اسلامی امکاناتی که رژیم اسلامی در اختیارشان قرار داده است، در منحرف کردن اذهان شوراهای اسلامی تنها مجرای قانونی برای بیان تحریف شده خواسته‌ای کارگری‌اند. این مستلزم جریاناتی را در استفاده از آنها به عنوان یک ابزار دچار توهمند است. در کارخانجاتی که شوراهای اسلامی ایجاد شده است هر نیروی فعال در جنبش کارگری و هر فعال جنبش کارگری هر روزه با آنها و اقدامات ضد کارگری‌شان روبرو باشند. معمولاً مباحثت جریانات گرایشات فعال در جنبش کارگری، حول اختلافات بر سر این مسائل گرهی متمرک میشود. در جنبش کارگری ایران، بحث حول شوراهای اسلامی چنین نقش و جایگاهی دارد.

شوراهای کارگری چگونه اسلامی شدند کارگران در دل مبارزات و اعتراضات خود در انقلاب ۵۷، شوراهای بقیه در صفحه ۳۰

شوراهای اسلامی در برخورد و مقابله رژیم اسلامی با جنبش کارگری نقش مهمی ایفا می‌کنند. شوراهای اسلامی اساساً سخنگوی سیاستهای جناح مسلط رژیم اسلامی درباره مسائل و مبارزات طبقه کارگر ایران هستند. کارگران حق تشکل ندارند و رژیم اسلامی تلاش میکند شوراهای اسلامی را به عنوان تشکل کارگران جا بیند و معرفی

خوانده باشد، بخوبی میداند که تمام روح و هدف آن دقیقاً تشریک مساعی برای تطهیر بنی صدر و تلاش برای قبولاندن وی بعنوان یک فرد در هر حال قابل قبول برای همکاری در راه دفاع از "آزادی" است.

و اما خوبست که درک پرسوناژ طرف حساب "راه ارائه" را از "علل پیروزی استبداد" مختصر هم شده ملاحظه کنیم: "پس در جمع که بگوییم طرفداران تفکر استبدادی در جامعه اکثریت را داشتند. در سطح درس خوانده ها و باصطلاح کادرهای سیاسی، کسانی که طرفدار آزادی بودند، اقلیت بودند." به این ترتیب مهره دیروزی رژیم سرکوب و جنایت، مردم یعنی قربانیان استبداد بورزوایی را مستول معرفی میکند. ریشنخند تلخی نیست؟ مضمون آزادی ای که بنی صدر به این لیبرالهای جدید ایرانی یادآوری میکند نیز به همان اندازه گویا است: "مساله این است که اگر رژیم بخواهد به طرف نوعی لیبرالیسم حرکت کند، لازمه اش آزادی بیشتر است. کارفرما و دیگر کادرهای بخش صنایع برای امنیت فعالیتهای خود نیاز به این آزادی دارند."

بنی صدر برای حضرات حزب دموکراتیک در دل هم میکند که: "این استالیینیست های چپ تا این حرفها را بگویی، می گویند آهان اینها لیبرال هستند." اما حیف است که بنی صدر را در این خیال باقی گذاشت. باید به وی گفت: لیبرال زیادتگان است، شما یک مرتعج درست و حسابی هستید، لیبرال حضراتی هستند که از نشست و برخاست با شما ننگشان نمی شود.

اما تلاش ننگین روشنفکران نئولیبرالیست ایرانی برای اعاده حیثیت تلویحی از بنی صدر و نشاندن متهم به جای زوری بیهوده است. تکلیف بنی صدر روشن است. حتی تلاش برای اثبات آن نالازم و اتفاق وقت است. بنی صدر متهم دوره اخیر تاریخ ایران است نه داور آن. شرکت بنی صدر در مقامات بالای حکومت فقط برای این نیست که پیش کسانی که بخاطر سابقه سیاسی خود و یا حزبیان در مقابل وی لال شده‌اند، پی-

شوری، امروزه تحت نام نقد و طرد وابستگی به شوروی، که در میان آنان اسم رمز رفتن چهار نعل به سوی ناسیونالیسم است، برای نزدیکی و دوستی با معافل پورزوای ملی گرا و لیبرال کورس گذاشته‌اند. انجام این مصاحبه از طرف حزب دموکراتیک مردم ایران در حقیقت خود جزئی از پیشبرد همین سیاست نزدیکی و ائتلاف با ایوزیسیون پورزوایی جمهوری اسلامی است.

این طرفداران گلاسنوت که گویا حالا دیگر به صحت و امانت تاریخی پای بندند و ادعا دارند که پس از سالها تحریف تاریخ کمونیسم و تاریخ واقعیتها و رویدادها از طرف شوروی، که از جانب حزب پیشین ایشان هم با آب و تاب کوپه برداری و تکنیر میشند، اکنون به چریان پر کردن " نقطه های خالی تاریخ" اعتقاد دارند، نشان میدهند که چگونه به این ادعایشان، آن هم در مورد تاریخ اخیر ایران که همه ما شاهد و حاضر در آن بودیم، عمل میکنند. "به شبوهای کاملاً دموکراتیک" به بنی صدر تریبون میدهند که حقایق هنوز زنده تاریخ را علیه طبقه کارگر، علیه انقلاب و جنبش انقلابی تحریف کند، با این رُست هم که اینها نظرات، مصاحبه شونده است، نه مصاحبه کننده. روشن است، اما چرا مصاحبه کننده خود لال شده است؟ ولی کسی که هدف خود را این گونه همکاریها گذاشته و آینده خود را در این گونه ائتلاف ها برای دفاع از "آزادی" می بیند، چطور ممکن است دل بنی صدر را با تکذیب ارجاعی وی بشکند؟ حضرات آنقدر در تب جبهه با دستگاه و عنصر پورزا میسوزند که هنگام بحث بر روی علل "عروج روحانیت طرفدار ولایت فقیه" وقتی بنی صدر میگوید: "من از همان ابتدا تلاش کردم نیروهای سالم را بیاورم روی خط دفاع از آزادی."، مصاحبه‌گر بجای اینکه با جواب خود به روی وی تفی کند، حرف نکته دهن بنی صدر میگذارد که: "یعنی معتقد هستید که باید جبهه‌ای از همه نیروهای ملی، دموکرات و چپ مارکسیستی بوجود می‌آمد؟" و بنی صدر است که برای این "جهبه" شرط میگذارد: "البتا، اما نه از نیروهای وابسته." هر کس این مصاحبه را

در این مصاحبه از بسیاری چیزها سخن میرود: از "تحلیل"های من در آورده درباره "جنگ چهار تقدم" که گویا "در تاریخ ما از مشروطه پایین طرف جنگ این چهار تقدم بوده است" و یا تبیین "پایه های چهارگانه استبداد"، از انتقادهای مکرر از مارکسیست ها که "بخشی... میخواستند انقلاب اول را به انقلاب دوم پرسانند، ادای لینین را در بیاوردند"، یا "واقعیت های اجتماعی کشور را مطالعه نکرده بودند و از ورای ادبیات مارکسیستی به واقعیت ایران نگاه میکردند. اینها نمیتوانستند روحانی و روابط و چایش در جامعه را بفهمند"، از اینکه آیا "عروج روحانیت طرفدار ولایت فقیه به سوی قدرت قانونمندی انقلاب بهمن بود" یا نه و "راه پیشگیری از آن کدام بود"، از "همیترین و گرهی ترین خطاهای و انتقاداتی که بنی صدر به کارها و موضعگیری های خود وارد میداند"، از اشغال دانشگاه و حمله به کردستان و جنگ سنتنچ، از کشمکش ها و مبارزات قدرت در درون رژیم اسلامی، از آینده این رژیم و معنا و اهمیت مساله آزادی و غیره و غیره.

بخش اعظم این گفتگو، بخصوص آنچه که عقاید و یا نقطه نظرات بنی صدر را شامل میشود، بخورده جدی را نمی‌طلبد، چرا که نه نمایاننده روند فکری یا سیاسی خاص و قابل توجیه در درون بورزوایی ایران است و نه فرموله کننده و بیانگر عقاید و نظراتی که دارای ارزش ذاتی باشد. اما بخشایی از آن که به تاریخ، میبردازد، آنچه که راجع به کردستان و جنگ سنتنچ و نقش کومله در آن صحبت میکند، جوابگویی را برای من الزامی میسازد. و اینهم نه بخاطر نقش شخصی من در کومله و در رویدادهای آن دوره کردستان، بلکه از آنرو است که سکوت در مقابل این جعل آشکار تاریخ را، به زیان همان مردمی که توسط این راوی کاذب و امثال وی سرکوب شده‌اند و میشوند و برخلاف مسئولیت سیاسی و اخلاقی خود میدانم.

اما از مصاحبه‌گر هم نمیتوان بسادگی گذشت: حزب دموکراتیک مردم ایران و دیگر بخشی‌های بپریده از "مدل قدیمی"

کمیت ارگان مرکزی حزب کنونیت ایران

صفحه ۳

افروزی کردید؟ مساله این است که طبق اطلاعات پدست آمده که مرحوم قطب زاده خریده بود، رژیم عراق قصد حمله به ایران داشت و در اول حمله باید نصف ایران را می گرفت و حکومتی مستقر می کرد. حکومت بختیار را. بعد جزء همین برنامه هم این بود که قصیه کردستان را با کشتار حل کنند. برای این که زمینه فراهم بشود باید ارتش ما در غرب ایران خلخ سلاح میشد تا اینها می توانستند سه چهار روزه غرب ایران را تصرف کنند. این برنامه شان بود. من در خوزستان بودم وقتی به تهران برگشتم، رئیس ستاد پیش من آمد و گفت در سنجاق جلو رفتن نیروهای را به پادگان گرفتند... به آقای سلامتیان گفتم برو به آقای قاسملو تلفن کن بگو ما داریم این قضیه خود مختاری را در شورای انقلاب تمام می کنیم. چرا شما این بازی را در می آورید؟ اگر نمی خواستید چرا نماینده برای مذاکره فرستادید؟ ... آقای قاسملو جواب داد که این من نیستم کومله است. مطلقاً ما در سنجاق نیستیم. به کومله گفتیم چرا نمیگذارید ارتش به طرف پادگان برود. آنها گفتند ارتش می خواهد به بهانه رفتن به پادگان شهر را تصرف کند. از دید ما این تعزیکات رژیم عراق بود برای خلخ سلاح لشکر. از درون لشکر هم عده‌ای را پخته بودند که به اصطلاح درها را برای آنها باز کنند. ۲۳ نفر هم در این ارتباط دستگیر شدند. با این همه ما گفتیم که ارتش از بیرون شهر عبور خواهد کرد، دیگر چه حریق دارید؟ گفتند هیچ، ولی هنگام عبور ارتش را به گلوله بستند.

راه ارانی: چه کسی به گلوله بست؟

بنی صدر: کومله! در این جریان بسیاری کشته شدند و مرکز ستاد را هم در شهر محاصره کرده بودند و به فرمانده آنجا گفته بودند اگر یک توپ بزنید، ۳ توپ می خورید. حالا ما مانده بودیم بین این که یا باید به سرعت عمل می کردیم و یا میگذاشتم طرح عراق اجرا شود و کشور ما می رفت. یکی را می بایست بر می گزیدیم. چند سال پیش از این

از آن موارد از قوه به فعل در نیامده و بموردن اجرا گذاشته نشده است. اما تجربه در دنیا کی که در سنجاق بر گوشت و خون زنده انسانی گذشت، واقعیتی خلاف این را گواهی مینهاد.

بنی صدر فقط سخنرانی و یا درخواست نکرد، او از موضع رئیس جمهور کشور و فرمانده کل قوا سیاست خلخ سلاح کامل مردم کردستان را با عنوان پیش شرط ضروری برای سرکوب مقاومت خلق کرد و برقراری سلطه ارتجاعی رژیم اسلامی، که گویا امروز دارد علت غلبه اش را بررسی میکند، عمل در پیش گرفت، ارتش و نیروهای مسلح را علیه این مردم وارد عمل کرد، شهر سنجاق را به مدت بیست و چهار روز تمام به آتش و خون کشید و بالاخره از همه اینها نیز برای خود سرمایه ای در منازعات درونی حاکمیت اسلامی فراهم آورد.

به مصاحبه برگردید:

"بنی صدر: این سوال شما به اصطلاح جزء سه مساله‌ای است که این جریان‌های وابسته سه تا پیروان عنان ساخته‌اند، که اگر مساله موی زن برق دارد را هم به این اضافه کنید کامل میشود!" (۱)

بنی صدر نه فقط زیر بار نمی‌رود، بلکه اعتمادی و توجیه گرایانه به کار نمی‌پردازد، بلکه آشکارا به حمله متقابل دست میزند و به مخالفان خود اتهام شناخته شده جریان‌های وابسته را می‌کند.

"راه ارانی" فقط همین قدر به خود جرات مینهاد که اصرار کند:

"راه ارانی: ولی فقط به جریانات وابسته نیست. واقعاً بین نیروهای چه این مسائل و سوالات مطرح است.

بنی صدر: واقعیت این نیست. آقای تهرانی در خاطراتش که به صورت کتاب اخیرا منتشر کرده، بخشی را توضیح داده است. وقتی که مرحوم قاسملو پیش من آمد، من به او اعتراض داشتم، نه او به من. من اعتراض داشتم و گفتم که او باید توضیح بدهد چرا در سنجاق جنگ

پنهاد و بگوید که: "کسی که حکومت میکند، مسئول است. چون من خودم هم در حکومت بودم و میدانم." برای حساب پس دادن هم هست. بگذارید به خود گفتگو بپردازیم.

"راه ارانی: در این رابطه در میان نیروهای چه بطور اخص روی دو عمل و موضع شما حساسیت نشان میدهند. یکی در جریان پستن دفاتر فعالیتهای سازمان چپ در دانشگاه هاست که به نظر میرسید با هدف به اصطلاح پاکسازی دانشگاه‌ها از نیروهای مخالف و حزب الیه کردن آن هاست. در این رابطه حركت شما برای اشغال دانشگاه تهران در راس همین حزب الیه‌ها مورد انتقاد است. مورد دوم در رابطه با کردستان است که با فرمان خمینی در ۲۷ مرداد ۵۸ خطاب به ارتش و سیاه پاسداران در وقایع پاوه آغاز شد و به جنگ کردستان منتهی گردید. انتقاد و ایراد مربوط است به سخنرانی شما و درخواست از پیشمرگ‌ها که سلاح هایشان را زمین بگذارند و تهدید آنها به این که به ارتش و نیروهای مسلح فرمان خواهید داد که به زور اسلحه را از دست آنان بگیرند. با توجه به این که زمان نشان داد که هردوی این جریان‌ها بخشی از اقدامات برنامه ریزی شده برای سرکوب آزادی و حقوق اولیه مردم بود، چه توضیحی برای این نقش خودتان دارید؟"

قبل از اینکه به جواب بنی صدر پردازیم، جا دارد که سوال کننده را "تصحیح" کنیم: اتهام - و یا بقول "راه ارانی" انتقاد و ایراد - وارد به بنی صدر ابداً این نیست که وی "سخنرانی" کرده و "درخواست" نموده که مردم کردستان اسلحه‌شان را زمین بگذارند. این را یک استاد دانشگاه و یا یک روزنامه نگار هم میتوانست کرده و پرونده سیاسی خود را با آن آگوذه نموده باشد. حتی این هم نیست که "تهدید" به فرمان دادن به ارتش و نیروهای مسلح برای وارد عمل شدن علیه مردم در کردستان کرده است. تمام این کلمات، بنا به مقاصد خاصی، طوری انتخاب شده‌اند که بار جرائم بنی صدر را کاهش دهند و پس از گذشت ده سال اینطور القا کنند که گویی هیچیک

بیانیه کمیته مرکزی حزب کمونیست ایران

درباره عضویت کارگران

به کلیه کمیته‌ها، حوزه‌ها، اعضاء و فعالین
حزب کمونیست ایران

(درباره قرار پلنوم پانزدهم کمیته مرکزی حزب کمونیست ایران
در مورد عضویت کارگری)

وظایف مشخص تر کمیته‌ها و حوزه‌های حزبی در ارتباط با قرار مصوب پلنوم پانزدهم متعاقباً در اختیار آنها قرار خواهد گرفت. بعلاوه نشریات و رادیوهای حزبی جوانب مختلف عضویت کارگران در حزب و مصوبه کمیته مرکزی را با تفصیل بیشتری توضیح خواهند داد.

عضویت کارگران در حزب در دو سطح برای ما مطرح است. اول عضویت کارگران کمونیست و رهبران و فعالین سوسیالیست طبقه کارگر در همان محیط اعتراض کارگری. و دوم عضویت کارگران در سازمانهای حرفه‌ای و یا علني حزب. قرار پلنوم پانزدهم به هر دو سطح توجه دارد و اقداماتی را در هر دو زمینه در دستور کمیته‌ها و تشکیلات‌های حزبی قرار میدهد.

واقعیت اینست که اعضاء رسمی حزب تنها بخش کوچکی از اعضاء و فعالین واقعی حزب کمونیست ایران را تشکیل میدهند. امروز هزاران رفیق کارگر در اقصی نقاط کشور آگاهانه نظرات و سیاست‌های حزب کمونیست ایران را راهنمای عمل خود در صحنه مبارزه کارگری قرار داده‌اند. اینها رفاقتی هستند که به تعلق خود به حزب و به تعلق حزب به خود واقfnند. هر ارزیابی واقعی و عینی از نیرو و توان حزب کمونیست ایران باید این اعضاء واقعی حزب کمونیست را به حساب بیاورد. اگر این رفاقت امروز اعضاء واقعی حزب کمونیست نیستند نه بدليل عدم صلاحیت یا عدم تمایل آنها بلکه ناشی از اوضاع سیاسی و وضعیت اجتماعی موجود در ایران است که گسترش ابعاد رسمی عضویت کارگران مبارز در حزب را به اشکال مختلف مانع می‌شود. در هر شرایط نیمه دموکراتیک، در هر اوضاعی که حداقلی از فضا برای فعالیت احزاب سیاسی وجود داشته باشد و حتی در شرایطی که دامنه توحش ضد کارگری و ضد کمونیستی

رفقا، اهمیت مساله عضویت کارگران در حزب کمونیست ایران نیازی به توضیح ندارد. هر عضو حزب کمونیست ایران میداند که تبدیل شدن حزب کمونیست به حزب سیاسی طبقه کارگر در ایران بدون آنکه این حزب ظرف اتحاد و مبارزه کارگران کمونیست باشد، بدون آنکه شالوده تشکیلاتی و اکثریت قاطع اعضای آنرا کارگران تشکیل بدهند ممکن نیست. از بدو تشکیل حزب امر رفع موانع اجتماعی و سیاسی و تشکیلاتی عضویت کارگران در حزب کمونیست ایران یکی از عرصه‌های مهم مبارزه ما بوده است و تا هم اکنون پیشرفت‌های محسوس و قابل مشاهده‌ای در این زمینه داشته‌ایم. بدین‌جهان است که مساله عضویت کارگران در حزب یک امر صرفاً تشکیلاتی و اساسنامه‌ای نیست. رابطه کارگران با حزب تابعی از خصلت طبقاتی نظرات و سیاست‌ها و اشکال مبارزاتی حزب ماست و بدرجهای که حزب بطور واقعی در این ابعاد با نیازهای مبارزه و اعتراض کارگری و کمونیستی خوانائی بیشتری پیدا می‌کند، رابطه عملی و تشکیلاتی کارگران و رهبران عملی جنبش اعتراضی کارگران با حزب محکم تر خواهد شد.

با طرح مباحثات کمونیسم کارگری و با تعمیق نکرش ما در مورد ابعاد اجتماعی و تاریخی رابطه کمونیسم و طبقه کارگر، بار دیگر مساله عضویت کارگری در صدر اولویت‌های کمیته مرکزی حزب کمونیست ایران قرار گرفت. نظرات حزب کمونیست در مورد جوانب گوناگون مساله عضویت کارگران در حزب کمونیست در ماههای اخیر در ارگان مرکزی حزب به تفصیل مورد بحث قرار گرفته است و جا دارد رفقا با دقت و توجه هرچه بیشتر این مباحثات را دنبال نمایند. بعلاوه پلنوم پانزدهم کمیته مرکزی حزب کمونیست ایران قراری برای تسهیل امر عضویت کارگران در حزب تصویب نموده است که متن آن همزمان با این بیانیه در اختیار کمیته‌های حزبی قرار گرفته است.

کارگران، به حزب کمونیست ایران بیوندید!

کمیته مرکزی حزب کمونیست ایران همچنین تاکید میکند که موازین اساسنامه‌ای عضویت در حزب باید از دیدگاهی کارگری و بدور از هر شایعه روشنگرانه و سکتاریستی تفسیر و درک شود. نهود برخورد به این شرایط در عضوگیری کارگران به تفصیل در ارگان مرکزی حزب بعث خواهد شد و لازم است که کلیه کمیته‌های تشکیلاتی بدقت به این مباحثات توجه کنند.

کمیته مرکزی حزب بر مبنای گزارشات کمیته‌های حزبی و شبکه‌های تشکیلاتی حزب در شهرها لیست جامعی از رفقاء کارگری که از نظر سیاسی فعالین واقعی حزب کمونیست ایران هستند را تهیه و نگاهداری میکند. بعلاوه هر رفیق کارگر که خود را متعلق به حزب میداند و فعالیت خود در جنبش کارگری را در راستای سیاستهای حزب کمونیست بشمار میاورد میتواند راسا با رعایت ضوابط امنیتی‌ای که مکرراً توسط حزب اعلام شده است، با کمیته مرکزی حزب تماس بگیرد. کمیته مرکزی حزب کمونیست با بررسی جوانب مختلف در هر مورد به شیوه مناسب عضویت رسمی هر رفیق را به اخلال او خواهد رساند.

همانطور که گفتم تبدیل حزب کمونیست ایران به کانون وحدت و مبارزه متعددانه کارگران کمونیست امری نیست که صرفاً با اقدامات تشکیلاتی قابل تحقق باشد. این هدف تنها با ظاهر شدن حزب به مثابه یک حزب سوسیالیست کارگری در صحنه اعتراض طبقاتی علیه سرمایه و سرمایه‌داری مقدور است. اما در عین حال هر کارگر مبارز و معترض، هر کارگر سوسیالیست که برای خلاصی طبقه کارگر و کل بشریت از چنگال استثمار و سرمایه‌داری تلاش میکند باید از هم اکنون حزب کمونیست ایران را حزب خود بداند و جای واقعی خود را در کنار آن کارگران کمونیستی که هم اکنون در حزب کمونیست ایران متعدد شده‌اند پیدا کند. کارگران باید بدانند، و رفقاء حزبی باید به هر طریق ممکن این را روشن کنند، که این حزب از هم اکنون حزب آنهاست و هیچ چیز برای حزب ما با ارزش تر از دخالت هرچه گستردۀ تر و مستقیم تر کارگران در سرنوشت و مبارزه این حزب نیست. حزب کمونیست ایران خود را بخشی از یک حزب وسیع اجتماعی و کارگری میداند که هم امروز در هر واحد اقتصادی و در هر محله کارگری برای تحکیم اتحاد کارگران و قدرت گیری کارگر در صحنه سیاسی و اجتماعی تلاش میکند. ما حزب کمونیست ایران را از هم اکنون متعلق به فعالین این جنبش وسیع کارگری میدانیم.

کمیته مرکزی حزب کمونیست ایران

۱۴ مهرماه ۶۸

حکومت بورژواشی با مبارزه تode زحمتشان محدودتر شده باشد، شمار اعضاء کارگر حزب کمونیست به مراتب از آنچه امروز هست بیشتر خواهد بود. از این گذشته، بقایای روش‌های فعالیت چه غیرکارگری، که متأسفانه هنوز بر ابعادی از فعالیت حزب ما سنگینی میکند، بر سر راه پیوستن کارگران مبارز و کمونیستی که حتی در این شرایط میتوانند و باید در این حزب بعنوان عضو و کادر نقش بازی کنند مانع ایجاد میکند.

رفقا، تصمیم پلنوم پانزدهم کمیته مرکزی حزب در درجه اول ناظر به برسیت شناختن ارزش و جایگاه شمار عظیم اعضاء واقعی حزب کمونیست در درون طبقه کارگر است که هم امروز بی‌آنکه رسماً عضو این حزب باشند جزء لایتجزای فعالیت انقلابی حزب کمونیست ایران هستند. حزب کمونیست ایران هر کارگر مبارز و معترض را که خود را کمونیست میداند و حزب کمونیست ایران را حزب خود تلقی میکند، هر رفیق کارگری را که در صحنه اعتراض و مقاومت کارگری علیه بورژوازی آکاهانه از حزب کمونیست ایران الهام میگیرد و گوشه‌ای از سیاست‌های اعلام شده توسط حزب را به ابتکار خود جلو میبرد عضو حزب کمونیست ایران بشمار می‌ورد. حزب کمونیست خود را مستول و متعهد میداند تا حدآنکه تلاش ممکن را برای آنکه این رفقا بعنوان اعضاء واقعی حزب در سرنوشت حزب کمونیست ایران نقش بازی کنند بعمل آورد. حزب کمونیست در عین حال تلاش میکند تا آن موانع تشکیلاتی و آن ذهنیات و روش‌های عملی در صفوی خود حزب را که مانع پیوستن رسمی این رفقاء کارگر به حزب میگردد از سر راه بردارد. تشکیلات حزب کمونیست باید به کانون طبیعی تجمع و اتحاد کارگران کمونیست و رهبران پیشرو جنبش اعتراض طبقاتی تبدیل گردد.

در عین حال تعلق سیاسی این رفقا به حزب معنای تشکیلاتی و حقوقی روشنی برای ما دارد. مستقل از اینکه عضویت رسمی این رفقاء کارگر کی و تحت چه شرایطی به آنها ابلاغ شود، فعالیت آنها از هر مقطعی که خود را فعال حزب کمونیست ایران تلقی کرده‌اند جزو ساقبه عضویت آنها بشمار خواهد آمد. نظر و رای این رفقا در مورد سیاست‌ها و مصوبات حزب، در مورد کنگره‌ها و نشست‌های تصمیم گیرنده حزبی و در مورد کلیه جوانب فعالیت‌های حزب باید از هم اکنون در اختیار مراجع حزبی قرار بگیرد. حزب کمونیست همچنین موظف است تا به نیازهای سیاسی، عملی و فنی فعالیت این رفقا در جنبش کارگری به مثابه بخشی از خود حزب پاسخگو باشد. باید برای هر کارگر کمونیست و هر فعال جنبش کارگری که حزب را سازمان خود میشمارد روشن باشد که مستقل از رابطه حقوقی و تشکیلاتی‌اش با حزب، حزب کمونیست ایران خود را در برابر او به مانند هر عضو حزب از هر نظر مستول و متعهد، میداند.

مقاله زیر بخشی از
نوشته‌ای است با عنوان "اقتصاد
سیاسی پرسترویکا" که در بسوی
سوسیالیسم شماره ۳ به چاپ
رسیده است.

پرسترویکا و نصیب کارگران

ایرج آذربین

شوری ایجاد کرده که پدیده‌های صفت‌های طولانی، سهمیه (کوین)، و بازار سیاه تنها آشکارترین نمود آنست. این واقعیت که طبقه کارگر به حفظ سیستم برنامه‌ریزی مرکزی دلیستگی ندارد از سوی رهبری گورباچف چنین مورد بهره‌برداری قرار میگیرد که حمله به سطح معیشت و تامین شغلی و اجتماعی کارگران را همراه و در پوشش حمله به سیستم استالیمی سبزنشی انجام دهد. آنجا که رهبران پرسترویکا طبقه کارگر را مدد نظر دارند، عدم کارآبی سیستم برنامه‌ریزی مرکزی بلافضله فقدان دیسیپلین در محل کار، دستمزد های تضمین شده، و بیمه‌های اجتماعی معنا نمیشود. بطور مثال، گورباچف در مورد بیمه‌های اجتماعی و تامین شغلی موجود میگوید:

"دولت نقش تضمین اشتغال را بعده گرفته است. حتی آدمی که به جهت تنبلی و یا نقض انصباط کار اخراج میشود باید کار دیگری به او داد. همچنین همسطح کردن دستمزدها یک خصوصیت عادی زندگی روزمره شده است: حتی اگر یک نفر کارگر بدی باشد آنقدر گیرش می‌آید که زندگی نسبتاً راحتی را بگذراند." (۲)

لازم نیست حقانیت منظور گورباچف از تنبلی و نقض انصباط و "کارگر بد" را مورد بحث قرار دهیم. همین کافی است که در جامعه مورد نظر او حق کار کردن اصولاً باید از بعضی‌ها سلب شود، و اینکه عده‌ای زندگی ناراحتی را بگذراند امری طبیعی شناخته میشود. گورباچف در توصیف نقش بیمه‌های اجتماعی با لحن شازده‌ماهی میگوید: "فرزندان انگلکهای تمام عیار نیز به امان تقدیر رها نمیشوند."

تبليغات، و فشار ایدئولوژیک البته یک مولفه این کمبین است، اما تمام آن نیست. یک وجه اساسی رهبری گورباچف در این عرصه اینست که طبقه کارگر را در برابر یک دو راهی قرار دهد: یا همان سیستم مرکزی اقتصادی و همان سیستم سیاسی دوران پرزنف، یا پرسترویکا. واضح است که در برابر این دو راهی تحمل شده، انتخاب پرسترویکا ناگزیر خواهد بود. نه صرفاً به این دلیل که در جو موجود قرار گرفتن در کنار "سیستم دوران رکود" شدنی نیست، بلکه اساساً به این سبب که طبقه کارگر شوروی هیچ منفعت خاصی در تداوم نظام اقتصادی - سیاسی‌ای که اکنون بن بست و عدم کارآبی آن تماماً روشن شده، و فجایع و کثافت آن به سطح آمده، نداشته و ندارد.

واقعیت اینست که، سوای بی حقوقی سیاسی و تحمل اختناق فرهنگی از نظر اقتصادی نیز طبقه کارگر شوروی در دو دهه اخیر مداوماً زیر فشار اینست. میزان رشد مصرف طبقه کارگر در این بیست سال نزولی بوده است. از آمار در دسترس میتوان دید که نزد رشد ترکیب انباست و مصرف در دو دهه گذشته از ۷/۲٪ به ۱/۳٪ سقوط کرده است. میزان افت مصرف بسیار بیش از این بوده، چرا که با توجه به آنچه از گورباچف و آقان بکیان نقل کردیم، رهبران شوروی برای مقابله با سقوط آهنگ انباست مرتباً از سهم مصرف کم کرده و به انباست می‌افزوهداند. اکنون مطبوعات شوروی و غرب بیکسان از فاصله عظیم تکنولوژیک بین شوروی و سرمایه‌داری‌های رقابتی غرب دم میزندند، اما این واقعیت نکته میماند که در طی همین مدت عقب افتادگی میزان مصرف در شوروی از غرب بسیار بیشتر از عقب افتادگی تکنولوژی تولیدی بوده است. کمیود و قحطی بسیاری از کالاهای مصرفی وضعیت شاقی برای طبقه کارگر

برخلاف وعده‌های فوری به هنرمندان، دانشمندان، مدیران و ... پرسترویکا حتی هیچ وعده‌ای به طبقه کارگر، دستکم در کوتاه مدت، نمیدهد. آنچه هست تهدید بیکاری است، افزایش دیسیپلین است، بالا رفتن قیمت کالا‌های مصرفی و پائین رفتن سطح زندگی کارگران است. پرسترویکا همه اینها را با صراحة لهجه‌ای که لازمه چنین دوره چرخش بزرگ اقتصادی - اجتماعی است اعلام کرده است. در توضیح اینکه چرا پرسترویکا را یک انقلاب مینامند، گورباچف مینویسد:

"یکی از علائم دوره انقلابی عدم انطباق کم و بیش آشکاری است بین منافع حیاتی جامعه‌ای که پیشگامانش آماده تغییراند، و منافع فوری و روزمره مردم." (۱)

این مردم "غیر پیشکام" که "انقلاب" پرسترویکا با منافع روزمره شان تناقض دارد همان کارگرانند، و گورباچف با مثالی که بلافضله می‌آورد اینرا روشن میکند:

"ما علا با مساله رابطه بین منافع فوری و دراز مدت وقتی روبرو شدیم که بازرسی دولتی کیفیت تولیدات را آغاز کردیم. در ابتدا درآمد بسیاری از کارگران سقوط کرد، آیا بعد افزایش یافت؟ نه، اما جامعه به بیهوده کیفیت نیاز داشت و کارگران به این اقدامات با تفاهم برخورد کردند." (۲)

قبلاً این پرسترویکا علیرغم مضايقش به طبقه کارگر، معنای فعل اعمال کردن "عامل انسانی" است که پیشتر اشاره کردیم. ایجاد جو خوشبینی عمومی از طرق

افزایش امکانات اجتماعی به طبقه کارگر نیز امکان تحرک بیشتری مینهد و فینفسه مفید است. از نظر اقتصادی، پرسترویکا به نحو قابل پیش بینی ای وعده برخورداری از محصولات، خدمات، و کلا امکانات چنین جامعه ای را به آن بخش از کارگران مینهد که بتوانند "بهتر و بیشتر" کار کنند. در جامعه ای که دولت هرچه بیشتر تولید و توزیع محصولات و خدمات اجتماعی را به عمل کرد بازار سهده است، بپرداختی از امکانات جامعه، و اساساً برخورداری از حداقلی از تامین اجتماعی در گرو پول و فقط پول است. پرسترویکا اعلام میکند که "درآمد نامحدود" را م مشروع میداند، بشرطی که متناسب با سودآوری اقتصادی باشد. (۷) به این ترتیب پرسترویکا همراه تصویر "جامعه مدرن آتی"، چشم انداز امکان کسب درآمد بیشتر از طریق تلاش فردی را نیز برای کارگران ترسیم میکند، چشم انداز فردگرایانه ای که تنها در صد ناچیزی از کارگران امکان طی کردنش را خواهند یافت. میتوان نصیب کارگران از پرسترویکا را، در درازمدت و کوتاه مدت، چنین فهرست کرد:

در دراز مدت

چنانچه تحولات پرسترویکا مطابق طرحها پیش رود و سیستمی را که هدف دارد در انتیه کار مستقر کرده باشد، موقعیت طبقه کارگر تغییرات زیر را خواهد داشت.

از نظر اقتصادی:

- بکارگیری تکنولوژی مدرن مجموع تولیدات جامعه را بالا خواهد برد، ثروت کل جامعه به این ترتیب افزایش خواهد یافت. سهم طبقه کارگر، در مجموع، از کل ثروت اجتماعی، طبعاً پیش از سهم امروزی او خواهد بود اما نسبت سهم طبقه کارگر از کل ثروت جامعه، نسبت به امروز کاهش خواهد یافت (۸). بعبارت دیگر، میانگین وضعیت طبقه کارگر در سیستم آتی

(برای درک بیانات رهبری شوروی باید یک لفظنامه پرسترویکا ترتیب داد و "عدالت اجتماعی" را همراه "عامل انسانی" و تمامی اصطلاحات اقتصادی و سیاسی گورباچفیست ها در آن جمع آوری کرد. البته در جمله فوق، و بسیاری موارد دیگر، از هر لحاظ ساده‌تر و صحیح‌تر است که کلماتی چون "سوسیالیسم" را خط زد و بجایش کلماتی چون "سرمایه‌داری" نوشت. به این ترتیب هیچ جای سوء تعبیری برای هیچ شهروندی نخواهد ماند.)

موارد بسیار بیشتری از همین شیوه برخورد رهبری پرسترویکا به دستمزد، تامین شغلی، شرایط کار، بیمه‌های اجتماعی و غیره را میتوان ذکر کرد. در تمام این موارد این حمله‌ها به طبقه کارگر در قالب انتقاد از "سیستم دوران رکود" مطرح میگردند. اما هرقدر هم کارگران نخواهند از سیستم برنامه‌ریزی مرکز استالیینی - برزنی دفاع کنند، و هر قدر هم نتوانند دفاع از این دستاوردهای خود را در متن یک الترناتیو اجتماعی مستقل، (یعنی متفاوت با سرمایه‌داری دولتی مدل استالیینی - برزنی، و سرمایه‌داری مبتنی بر بازار پرسترویکا) انجام دهنند، این هنوز برای گورباچفیست ها یعنی موفقیت جلب حمایت کارگران از پرسترویکا نیست. بنابراین علاوه بر این قبیل تمہیدات پرسترویکا باید بتواند بنحو اثباتی ای نیز جذابیت‌های سیستم مورد نظر را برای کارگران ترسیم کند. در این زمینه همانطور که اشاره کردیم پرسترویکا در کوتاه مدت وعده‌ای برای کارگران نمیتواند داشته باشد. اما پرسترویکا میتواند جامعه نویی را که در دراز مدت قرار است ایجاد شود جلوی روی طبقه کارگر بگیرد. قرار است تحولات اقتصادی و سیاسی جاری جامعه صنعتی‌ای همچون کشورهای اروپای غربی را شکل دهد. ختم فضای صلب سیاسی و فرهنگی حاضر، برای طبقه کارگر شوروی نیز پیشرفتی محسوب میشود. پیشرفت عمومی جامعه و

گذشته از اینکه انکل تمام عبار برای گورباچف همان "کارگر بد" است، معلوم نیست چگونه بخود اجازه میدهد بابت نکهاری از کودک (که توسط جامعه و از جیب تولید کنندگان ثروت جامعه انجام میگیرد)، بصرف هر موقعیتی که گیریم پدر و مادر او دارند، منت بر سر آن کودک و من و شما بگذارد. (۴) به رو، نقد گورباچف از سیستم برزنی در اینجا چنین معنا میشود که تامین شغلی و درجه بالای تامین اجتماعی "برخی انسانها را تبدیل به مفتخره کرده است." (۵)

تعرض دیگر پرسترویکا به طبقه کارگر که در پوشش انتقاد از "سیستم برزنی" صورت میگیرد در زمینه دستمزدهاست. پرسترویکا میخواهد سطح دستمزدها را به سودآوری واحد و درجه بارآوری کار مرتبط کند. و از اینظریک کارگران را به دخالت فعال در جهت پیاده کردن تحولات بازسازی در سطح کارخانه و موسسه پکشاند. نتیجه این سیاست ایجاد رقابت در بین کارگران و دامن زدن به تلاش فردی، بجای همیستگی طبقاتی، در دفاع از سطح معیشت است. هم اکنون انتقاد از عدم کارآئی سیستم "دوران رکود" همراه است با شماتت کارگرانی که در واحدها و کارخانه‌هایی اشتغال دارند که دقیقاً به سبب بن بست سیستم برنامه‌ریزی مرکزی سودآوری ندارند. گورباچف آشکارا درآمد کارگران این قبیل موسسات را "درآمد کسب نشده" میخواند، از "همسطح سازی" دستمزدهای کارگران انتقاد میکند، و در مقابل شعار "عدالت اجتماعی" را مطرح میکند. برای رفع هرگونه سوء تفاهم ممکن از عبارت معصومانه "عدالت اجتماعی" گورباچف مینویسد: "برخی شهروندان فراخوان ما به عدالت اجتماعی را بمنابع پرایر کردن همه فهمیدند... در این مورد ما میخواهیم کاملاً روش بگوییم: سوسیالیسم هیچ ربطی به برای ساختن ندارد." (۶)

یافت.

در کوتاه مدت

منتظر "از کوتاه مدت" دوره‌ای است که طرح‌های مشخص پرسترویکا در جریان است و هنوز سیستم اقتصادی و سیاسی جدید تماماً شکل نگرفته است. شاید لفظ "میان مدت" از نظر مشخص کردن طول زمانی متأسیت برآشد، زیرا زمان تحقق طرح‌های پرسترویکا بعضاً تا ۱۹۹۶ و کلاً تا آخر قرن پیش بینی شده است. پرداختن به این دوره مهمتر است، زیرا موقعیت کارگران در ابتدای قرن بیست و یکم و در سیستم جدید تا حد زیادی به این بستگی دارد که طبقه کارگر این دوره انتقالی را چگونه پشت سر گذارد و چه پیروزی‌ها یا شکست‌هایی را تجربه کرده باشد.

از نظر اقتصادی:

- با اینکه محور طرح‌های پرسترویکا برای افزایش بارآوری کار و تامین رشد اقتصادی، بکارگیری تکنولوژی مدرن است، اما در عین حال بر افزایش بارآوری کار از طرق شناخته شده افزایش شدت کار نیز کاملاً تأکید دارد. از سوی دیگر، تأثیر تکنولوژی مدرن در بارآوری کار و رشد اقتصادی دستکم تا سال ۱۹۹۶ آشکار نخواهد شد. ظرف این مدت، سوای اینکه رهبری فعلی محتاج نشان دادن پیشرفت‌های ملموسی در سطح اقتصادی است، تنها راهی که طراحان پرسترویکا برای غلبه بر رکود فعلی می‌بینند چیزی جز افزایش بارآوری از طریق افزایش شدت کار نیست. قضیه "عامل انسانی" در اینجا بمعنای تشدید دیسیپلین در محیط کار، و مطالبه بالا بردن کیفیت محصولات، با همین تکنولوژی موجود، از کارگران است. کهنه وسیعی با این هنف برای افتاده است. رهبری پرسترویکا از سوابع صنعتی نیز برای پیشبرد این کمپین سود می‌جوید، بطور نمونه، واقعه چرنوبیل را سرانجام با "خطای عامل انسانی" توضیح دادند و از آن اهرمی برای تشدید دیسیپلین (و در اینمور بدخصوص اهرمی علیه مدیریت پژوهنی نیز) ساختند. همینطور کمپین مشهور علیه

از نظر سیاسی:

- در دراز مدت، بیشک تحول در ساختار سیاسی و فرهنگی کنونی فضای بیشتری ایجاد خواهد کرد و با شکل گرفتن ساختارهای جدید سیاسی و گسترش فرهنگ سیاسی نوینی، طبقه کارگر نیز این امکان (و فقط امکان) را خواهد داشت تا با ارتقاء فرهنگ عمومی خود، با ایجاد شکل‌های کارگری، و با بکارگیری اهرمیا سیاسی متنوعی که چنین جامعه‌ای بناگزیر خلق می‌کند، تحرک سیاسی بیشتری نشان دهد و بر سرنوشت جامعه تأثیر پذاردد. اما باید تاکید کرد که تمام اینها صرفاً امکانات بالقوه‌ایست، و عملی شدن آنها در گرو آمادگی طبقه کارگر در شرایط جدید است. آمادگی‌ای که کسب آن در شرایط جدید با موافع تازه‌ای روپرورست. در انتها تحول پرسترویکا، طبقه حاکم انسجام بسیار بیشتری از امروز

بالاتر از میانگین وضعیت فعلی خواهد بود، اما فاصله طبقاتی کارگران و بورژوازی بیشتر از فاصله امروزی خواهد شد. کل سهم طبقه کارگر بیشتر از سهم امروزی او خواهد بود اما توزیع این سهم در خود طبقه ثابراپتر انجام خواهد گرفت. تفاوت دستمزدها شدیدتر خواهد بود.

- تفرقه در صفوف طبقه کارگر بشدت تشید خواهد شد. رقابت بین کارگران رشته‌های مختلف صنعت، و کارگران رده‌های شغلی مختلف در درون یک شاخه صنعت گسترش خواهد یافت. تقسیم کارگران به ماهر و غیر ماهر، شاغل و بیکار، شاخه تولید تکنولوژی مدرن و ....، مشخص تر خواهد بود و بورژوازی بیشک عدم انطباق منافع بخشی را دامن زده و از این تقسیمات سود خواهد برد.

- بیکاری بعنوان یک جزء لازمه

تحول در ساختار سیاسی و فرهنگی کنونی فضای بیشتری ایجاد خواهد کرد و با شکل گرفتن ساختارهای جدید سیاسی و گسترش فرهنگ سیاسی نوینی، طبقه کارگر نیز این امکان را خواهد داشت تا با ارتقاء فرهنگ عمومی خود، با ایجاد تشكلهای کارگری، و با بکارگیری اهرمیا سیاسی متنوعی که چنین جامعه‌ای بناگزیر خلق می‌کند، تحرک سیاسی بیشتری نشان دهد و بر سرنوشت جامعه تأثیر بگذارد.

اقتصاد مبتنی بر بازار واقعیتی ثبت شده خواهد بود. سوای قربانیان مستقیم بیکاری، این عامل بر روی رزمندگی تمامی طبقه نیز تأثیرات آشناخی خود را خواهد داشت. مطابق پیش بینی های رسمی، در پایان قرن بیست ۱۶ میلیون کارگر در سوری بیکار خواهند بود. گذشته از بیکاری، اساساً هرگونه امنیت شغلی کاملاً از دست خواهد رفت. حق اخراج توسط کارفرما ثبت شده خواهد بود. در یک کلام، از نظر اقتصادی تمام آنچه به یمن انقلاب کارگری ۱۹۱۷ برای طبقه کارگر سوری حاصل شده، (و بورژوازی با غالب سیستم خود شریک، و هم داستان اند. بعبارت دیگر نفوذ فرهنگی و سیاسی بورژوازی بر طبقه کارگر افزایش خواهد دهد) پس گرفته خواهند شد.

اعتراضات با آن مقابله کردند. راه حل پرسترویکا برای حل این تناقض، که باز با عبارت ناجای "کسش دمکراسی در محل کار" از آن نام میبرد، اینست که کارگران هر واحد در انتخاب و انتصاب مدیر صاحب رای باشند. (تأثید نهایی حزب برای منصوب شدن رسمی مدیر همچنان لازم است) البته پس از انتخاب مدیر، دیگر همه امور در دست مدیریت است و کارگران میباید از او کاملاً اطاعت کنند و مداخله‌ای در امر مدیریت نکنند. به این ترتیب پرسترویکا مدعی است کارگران باید مستولیت عملکرد و سودآور یا زیانمند مدیریتی را که خود انتخاب کردند بپذیرند، و تناسب دستمزدها در هر کارخانه با سود همان کارخانه امری کاملاً عادلانه است. کشمکش بر سر این مساله ادامه دارد و کارگران هنوز تماماً تن به این سیستم پرداخت دستمزد نداده‌اند.

اکنون، در طی پرسترویکا، ما غلبه بر این نواقص را آغاز کردیم. به همین سبب است که ما اکنون در مطبوعات، در سازمانهای عمومی، در محل کار و در خانه مشغول بحث‌های داغی بر سر این مساله هستیم که چه باید پنکیم تا زنان امکان یابند به رسالت زنانه خالص خویش بازگردند. **(پرسترویکا، ص ۱۱۷ (۱۰))**

الکلیسم هدف اصلی خود را افزایش دیسپلین در محیط کار قرار داده بود و اینرا پنهان نیز نمیکرد. (به سبب رواج وسیع مصرف الکل، غیبت، دیر حاضر شدن در سرکار، و ناهمیتی در محل کار از نظر اجتماعی پدیده‌ای قابل قبول تلقی میشد.) (۹)

- موارد بیکار سازی در اثر طرح‌های پرسترویکا هم اکنون آغاز شده است. دولت نمیخواهد به مقوله "بیمه بیکاری" رسمیت دهد، بنابر این تحت نام دیگری فعلاً بمنتهی سه ماه به کارگران بیکار شده مبلغی تعلق میکشد، و توضیح رسمی اینست که ظرف این سه ماه قطعاً کار تازه‌ای پیدا خواهد کرد. در دوران پرسترویکا قرار است ضوابطی برای بارآوری و مهارت کار تعیین شود و دولت مسئولیتی در قبال بیکاری کارگرانی که واجد این شرایط نیستند نخواهد داشت. گفته میشود که کارگران خود میباید مجتمع‌هایی را یابند که با این درجه بارآوری و مهارت حاضر به استخدامشان باشند، و بعنوان نمونه از صنایع سیبری، یعنی منطقه‌ای که با کمیود کارگر روبروست نام بردگاند.

یک وجه دیگر سیاست رهبری پرسترویکا در برایر بیکارسازی‌های ناگزیر، همان رسم معهود همه جوامع سرمایه‌داری، حمله به زنان بوده است. کلام مستقیم گورباچف ما را از هر شرح و بسطی بی نیاز میکند:

"زنان که درگیر تحقیقات علمی‌اند، که در صنایع ساختمانی، در تولید، و در خدمات اشتغال دارند، دیگر وقت کافی ندارند تا وظایف روزانه شان در منزل - کارخانه، بزرگ کردن فرزندان، و خلق یک محیط خوب خانوادگی - را انجام دهند. ما بی بردگانی که بسیاری از معضلات ما - در رفتار کودکان و جوانان، در زمینه اخلاقیات، فرهنگ، و تولید - بعضاً بعلت تضعیف پیوند های خانوادگی و روحیه لاقید نسبت به مسئولیت های خانوادگی است ..."

پائین رفتن دستمزدها در طول دوره پرسترویکا امری قطعی است. پرسترویکا میزان دستمزد کارگران هر موسسه را متناسب با بارآوری کار و متناسب با سود همان موسسه قرار مینهاد. در اقتصاد راکد فعلی شوروی، اعمال چنین معیاری، حتی اگر در برخی از موسسات سودده میزان دستمزدها ثابت بماند یا بلافتسله بمعنای پائین رفتن شدید کل دستمزد طبقه کارگر است.

علاوه بر اینها، دستمزدهای واقعی در طول پرسترویکا بدلیل افزایش قیمت‌ها قطعاً کاهش شدیدی خواهد یافت. پیشتر اشاره کردیم که بدون باطل کردن قیمت‌های تعیین شده در برنامه‌ریزی مرکزی و "آزاد" کردن قیمت‌ها، یعنی واگذاشتن تعیین آنها به عملکرد بازار، در حقیقت هیچ کام جدی بسوی گسترش بازار و رقابت برداشته نمیشود. پرسترویکا هنوز این کار را، علیرغم جدول زمانبندی‌اش، بطور جدی آغاز نکرده است. علمت این امر بسادگی اینست که "آزاد" کردن قیمت‌ها باعث افزایش شدید قیمت کالاهای مصرفی شده و اعتراضات وسیعی را، همانطور که تجربه لهستان نشان داده، بدنبال خواهد داشت. در مقابل این اعتراضات ناگزیر،

افزایش یابد، بلافتسله بمعنای پائین رفتن شدید کل دستمزد طبقه کارگر است. روشن است که واپسی کردن میزان دستمزد به سود موسسه، کارگران را متفرق میکند و رقابت بین واحدهای تولیدی در بازار را، که جوهر پرسترویکاست، به رقابت بین کارگران واحدهای مختلف میکشاند. از این گذشته، در سطح یک واحد تولیدی نیز این امر تناقض بزرگی بوجود می‌آورد. در صورتی که زیان دادن کارخانه در اثر سوء مدیریت، سوانح طبیعی، یا حتی عملکرد بازار باشد چرا کارگرانی که کمیت و کیفیت کارشان را مطابق قرارداد انجام داده‌اند باید متضرر شوند؟ این سوال است که وسیعاً برای کارگران مطرح است. از سال ۸۸ که اینگونه پرداخت دستمزد بتدریج آغاز شد کارگران با اعتراضات و

برای افزایش بارآوری کار در این بخش از آب درآمد، و نه تعجیل خاصی برای حل معضل مزمن مسکن در سوریه.

در همین رابطه باید به محتوای انتقادات گورباچف از "بلند پروازی های دوران خروشچف" نیز اشاره کرد. گورباچف چه در کنگره ۲۲ (سال ۱۹۸۶) و چه بعد از آن به کرات خروشچف را به سبب عده غیر واقع بیانه "کمونیسم در آستانه دهه ۸۰" مورد انتقاد قرار داده، اما اینکه خروشچف لفظ کمونیسم را چرا و چگونه مصرف میکرده بحث دیگر است، مهم اینست که رهبری سوریه در اوایل دهه ۸۰ به مردم عده داد که ظرف بیست سال پیشتر ترین کشور های سرمایه داری غرب را پشت سر خواهد گذاشت، و نصیب مردم از این بیشرفت، در آستانه دهه ۸۰ ترانسپورت و مسکن رایگان و غیره خواهد بود. خروشچف همین را "قسط اول کمونیسم" نامید، و گورباچف با افتخار به "علنیت" خود و انتقاد از لافزی خروشچف، همین عده ترانسپورت و مسکن رایگان را پس میگیرد. (۱۲)

از نظر سیاسی: پر واضح است که تحول پرسترویکا، دقیقاً از آنجا که ناگزیر است برای شکل دادن به سیستم مطلوب خود به سیستم اقتصادی و سیاستی تا کنونی تعرض کند، بنحو اجتناب ناپذیری امکان ترک اجتماعی طبقه کارگر را، علیرغم نیت و میل طراحان پرسترویکا، افزایش می‌دهد. تمام تلاش سردمداران پرسترویکا اینست که هرجه زودتر این دوره نایابداری بی بلا و بدون سود بردن کارگران از این فرصت طی شود و نظام سیاسی - اجتماعی پایدار جدیدی مستقر شود. و تمام مساله اینجاست که آیا طبقه کارگر سوری خواهد توانست بیشترین استفاده را از این امکان ایجاد شده ببرد.

رسویی نظام اقتصادی و سیاستی تاکنون، و بحران ایدئولوژیکی ای که طبقه حاکم را در پر گرفته فرصت بسیار مساعدی است تا نقد طبقاتی کارگران به جامعه سوری فرموله شود و در سطح وسیعی رواج یابد. نقد متمایز کارگران به اقتصاد دولتی برنامه ریزی شده در

نکته دیگری است که نشان می‌دهد بزوی شاهد افزایش قیمت ها خواهیم بود. پائین رفتن عمومی سطح زندگی طبقه کارگر، در میان مدت، یک نتیجه پرسترویکاست. سوی عواملی که بالاتر بر شمردیم کلا قرار نیست در میان مدت تولید کالاهای مصرفی رشد کند. در بازسازی اقتصادی، اولویت به صنایع تولید ماشین ابزار ("صنایع مهندسی") داده شده است. قرار نیست بودجه اضافه‌ای صرف بخش کشاورزی و افزایش محصولات کشاورزی از طریق بکارگیری تکنولوژی بیشتر شود. حتی ترمیم شبکه ترانسپورت در میان مدت از اولویت برخوردار نیست و این امر توزیع محصولات مصرفی را در دهه آتی با دشواری های بیشتری روپرتو خواهد کرد. در مورد بهداشت عمومی نیز، پرسترویکا امیدوار است با واداشتن زنان به مراقبت بهداشتی بیشتر از خانواده جای خالی افزایش خدمات

یا مانند دولت لهستان سرانجام باید عقب نشست، و یا از قبل چنان مهیا بود که آزاد کردن قیمت ها روند ادامه کار باشد. گورباچف در اینمورد میگوید:

"در لهستان هر وقت دولت اقدامات معینی برای تغییر در قیمت ها اتخاذ کرده کارخانه ها فوراً به کارگران اضافه دستمزد داده‌اند، و این به میزان وسیعی کلیه تأثیرات اصلاح قیمت ها را زائل میکند. بنابر این مهم اینست که دریابیم ما تا چه حد میتوانیم قیمت ها را آزاد کنیم و تا چه حد باید ناظرت مرکزی را نگاه داریم." (۱۱)

به این ترتیب گورباچف حکمت احتیاط و تأخیر خود را چنین توضیح می‌دهد

واضح است که تحول پرسترویکا، دقیقاً از آنجا که ناگزیر است برای شکل دادن به سیستم مطلوب خود به سیستم اقتصادی و سیاستی تا کنونی تعرض کند، بنحو اجتناب ناپذیری امکان ترک اجتماعی طبقه کارگر را، علیرغم نیت و میل طراحان پرسترویکا، افزایش می‌دهد.

تمام مساله اینجاست که آیا طبقه کارگر سوری خواهد توانست بیشترین استفاده را از این امکان ایجاد شده ببرد.

که، برخلاف لهستان، در سوری خبری از اضافه دستمزد همزمان با افزایش قیمت ها نخواهد بود. علیرغم تاخیرها، بهر حال "آزاد" کردن قیمت ها قطعاً باید عملی شود، و آقان بگیان معتقد است که هم اکنون نیز برای اینکار زیاده از حد تاخیر میگیرند.

البته گورباچف، بخصوص در آغاز کار در کنگره ۲۲، تلاش کرد تا با انتقاد از کیفیت نازل اجتناس مصرفی و وضع رقت بار مسکن خود را قهرمان مصرف کننده جلوه دهد. گذشت چند سال به روشنی نشان داده است که هدف اصلی انتقادات از کیفیت نامرغوب اجتناس تشدید دیسیلیمین در کارخانه و واداشتن کارگران به ارتقاء کیفیت محصولات، با همین نتیجه این امر طویل تر شدن صفات است. "اقتصاددانان" تورم را تنها راه کوتاه کردن صفات دانسته‌اند، به این معنا که وقتی قدرت خرید پول کم شود، کم درآمدتها از خرید اجتناس موجود بالاجبار منصرف شده و همین حجم کالا "به راحتی" جوابکوی تقاضا خواهد بود. بهر حال اینهم

یادداشت‌ها:

(۱)، (۲)، (۳) پروستروپیکا ص ۵۲، ۵۳
۳۰۰۵۳

(۴) در نگاه اول پنظر میرسد فاش گفتن این قبیل مکنونات قلبی سردمندان پروستروپیکا بصلاح شان نباشد و چنین مواردی را باید بحساب بیانات تصادفی نسبجده گذاشت. اما واقعیت چنین نیست و تکرار حساب شده تبلیغاتی از همین قبیل یک مولفه دائمی پروستروپیکاست.

انقلاب کارگری اکبر، اگر چه در ادامه‌اش نتوانست سوسیالیسم را برقرار سازد و به نظام سرمایه‌داری دولتی منجر شد، اما اندیشه ضد سرمایه‌داری را ایدئولوژی مسلط جامعه کرد. هر فروضت و زحمتکشی میدانست، و دولت جدید بورژوازی نیز نمیتوانست اعتراض نکند، که موجب هر گونه فروضتی مناسبات اجتماعی است، و چهل و نداری نه نصیب ازلى بخشی از انسانهاست و نه میتوان فرد را مسئول این وضعیت خویش بازشناخت. بورژازی و دولت در شوروی تا پروستروپیکا زیر این فشار اجتماعی، که بزرگترین دستآورد بازمانده از انقلاب کارگری بود، ناچار از دادن امتیازات اجتماعی به کارگران، بخصوص در زمینه تامین اجتماعی بودند. پروستروپیکا، که براستی نقطه پایان معنی نظام سرمایه‌داری دولتی در شوروی است، می‌باید علاوه بر اقتصاد و سیاست، تبیین ایدئولوژیک مسلط در جامعه را نیز تغییر دهد. این نیاز است که گورباجف و همپالگی‌هاش را به بیانات عتیقی، از قبیل آنچه در مورد کودکان دیدیم، میکشاند. "فتر عار است". این چیزی بود که نخستین سوسیالیست‌های هفقانی روسیه در اواسط قرن نوزدهم می‌باید نخست از مغز هفقانان خارج کنند، و این چیزی است که امروزه در آخر قرن بیستم، گورباجفیست هامیخواهند در ذهن کارگر فرو کنند. اگر اقتصاد پس از پروستروپیکا باید بر محور رقابت و با انگیزه درآمد مناسب با سود، سودآور

حاکم شوروی، این بانیان و سوران هم "سیستم برزنفسی" و هم پرستروپیکا، در مقابل طبقه کارگر قرار می‌مهد. راه سومی وجود دارد. سوسیالیسم کارگری تنها آلت‌ناتیو کارگران در قبال سرمایه داری، چه سرمایه داری دولتی برنامه ریزی شده و چه یک طبقه، مستقل از نزد و ملیت، مستقل از شخص و مهارت، و مستقل از جنسیت، تنها با پای فشردن بر منافع مشترک و همکاری کارگران میتواند در دل تحولات جاری راه سوسیالیسم کارگری را بعنوان یک بدیل نیرومند و ذینفوذ اجتماعی باز کند.

این بهبودجه مقدار نبوده که ورشکستگی نظام سیاسی شوروی با سر بر کردن جریانات و جنبش‌های ناسیونالیستی در جمهوریهای متعدد اتحاد شوروی همراه راه چاره فردی، از منافع تمامی طبقه

شوری، به نظام سیاسی خود اختار و سرکوبگر آن، و تبیین سوسیالیستی از تاریخ هفتاد سال گذشته شوروی - که اکنون در مرکز توجه است - همه امروز زمینه مساعدی برای ابراز و پذیرفته شدن داردند. طبقه حاکم شوروی از لحاظ انسجام ایدئولوژیک امروز در حضیض تاریخ خود قرار دارد و پیش از آنکه انسجام نوینی بدست آورد میتوان آنرا عقب تر و عقب تر راند.

امکان تشکل یابی کارگران امروز بیش از هر زمانی در پنجاه - شصت سال گذشته است، و برای مقابله با شدائد اقتصادی‌ای که ارمنان پرستروپیکا برای کارگران است تنها راه تشکل‌های فراگیر طبقه کارگر است. تشکل‌هایی که در برایر تلاش‌های پرستروپیکا برای بخش بخش کردن طبقه کارگر و سوق دادن کارگران به راه چاره فردی، از منافع تمامی طبقه

انقلاب کارگری اکبر، اگر چه در ادامه‌اش نتوانست سوسیالیسم را برقرار سازد و به نظام سرمایه داری دولتی منجر شد، اما اندیشه ضد سرمایه داری را ایدئولوژی مسلط جامعه کرد. بورژوازی و دولت در شوروی تا پرستروپیکا زیر این فشار اجتماعی، که بزرگترین دستآورد بازمانده از انقلاب کارگری بود، ناچار از دادن امتیازات اجتماعی به کارگران، بخصوص در زمینه تامین اجتماعی بودند.

شود. تنها در خلا یک حرکت مستقل کارگران از سطح معیشت و مطالبات عمومی کارگران دفاع کند. در مقابل تهدید بیکارسازی، کاهش دستمزد، و بالا رفتن قیمت‌ها، کارگران تنها میتوانند با شعارهایی که حفظ وحدت طبقه را تامین میکند ظاهر شوند و تشکل‌های فراگیر و سراسری خود را بر پا دارند.

کارگران در دفاع از "سیستم برزنفسی" هیچ منفعتی ندارند و برای دفاع از امتیازات تاکنوی خود نیز ناگزیر نیستند در کنار مدافعان سیستم قدیم قرار گیرند. انتخاب بین سیستم پوسیده برزنفسی یا پرستروپیکا انتخاب کاذبی است که طبقه

است دوچندان بردوش گیرند. کمبود مهد کودک‌ها و مراکز تربیتی و آموزشی برای نوجوانان، فقدان سالنهای غذاخوری عمومی، کمبود لوازم خانگی، دشواری تهیه، مایحتاج روزانه در صفات طولی، همه و همه قرار است توسط زنانی جبران شود که "رسالت زنانه خالص"‌شان، به گفته "گورباجف" علاوه بر اینها موظف‌شان میکند برای "خلق یک محیط خوب خانوادگی"، مثلاً با لبخندی سینمایی، آماده پذیرائی از شوهر باشد.

(۱۱) مصاحبه با نیویورک، ۳۰ مه ۱۹۸۸
 (۱۲) در میان سازمانهای ایرانی، راه کارگر، که در رودریاستی چپ رادیکال ایران میباشد روی‌آوری خود به موضوع سیاسی و ایدئولوژیکی اردوگاه شوروی را زیر پوشش مرزباندیهای بی خاصیتی تعديل کند، در تمایز خود با "خروشچفیسم" به ایده "کمونیسم در یک کشور" کذا او انتقاد کرده و این را از موارد معبدود لغزش رهبران اردوگاه محیوب خویش به رویزیونیسم شمرد. راه کارگر، برخلاف سابقه و بضاغت واقعی خود، به یکباره تماماً به لباس ثوری دان درآمد. انکار نه انکار که اینجا بحث نظری انتزاعی‌ای در میان نبوده و مستقل از صحت و سقم تئوریک، مبالغه بر سر وعده و وعد مشخصی است که زمامداران شوروی در مقطع معینی ناگزیر به مردم داده‌اند. یا راه کارگر، غرق در پنداریافی ایدئولوژیک، اساساً بیخبر بود که به این ترتیب در حقیقت مخالفت خود را با مسکن و ترابسپورت رایگان برای کارگران و زحمتکشان اعلام میکند، و یا میدانست معنای واقعی این مرزباندی تراشی‌های "تئوریک" چیست، که در اینصورت عمق سقوط و انحطاط ضد سوسیالیستی خود را بر ملا میکند. بهر حال با ظهور گورباجف و پرسترویکا، راه کارگر که در مقابل این تحولات بنحو قابل پیش بینی به نعل و به میخ افتاده است، از قضا موضع گورباجف درقبال "کمونیسم در یک کشور" خروشچف را موافق طبع خود یافت. تفاوت اینبار در اینست که اینبار، در همراهی با گورباجف، معنای عملی این قبیل مرزباندی ظرفی با "رویزیونیسم" اردوگاه اکنون روشن است.

همان سطح جدید را نرم پایه اعلام میکردد. پرسترویکا قول داده است که نرم اولیه را در همان سطح بالاتی تعیین میکند، اما "پرداخت مزايا تضمین شده است" یعنی تا مدت‌ها این نرم پایه را تغییر نمیکند و تولید بالاتر از نرم قطعاً مزايا در بر خواهد داشت.

(۸) کاهش سهم طبقه کارگر از کل تولیدات اجتماعی بسادگی با مقایسه نرخهای رشد پیش بینی شده برای تولید کالاهای مصرفی و تولید کالاهای سرمایه‌ای پیداست. مطابق طرحها و پیش بینیها، حجم کل کالاهای مصرفی در آستانه قرن بیست و یکم نسبت به سال ۱۹۸۵، ۸۰٪ یا حداقل ۹۰٪ افزایش خواهد یافت. در همین مدت تولید کالاهای سرمایه‌ای رشد بیشتر از ۱۰۰٪ خواهد داشت. بنابراین، حتی با فرض اینکه فاصله مصرف بورژوازی و طبقه کارگر زیادتر از آنچه امروز هست نشود (که تمام قرائن حاکی از آنست که دارد بیشتر میشود)، سهم طبقه کارگر از کل تولیدات اجتماعی نسبت پائین تری خواهد داشت.

(۹) تروتسکیست‌ها که به سبب تحلیل سنتی آشفته شان از اقتصاد و دولت در شوروی ناگزیرند در برابر نقش محوری اقتصاد در تحولات پرسترویکا کند ذهنی عجیبی از خود نشان دهند، کمینه‌ی علیه الکلیسم را مبارزه‌ای اومانیستی و در عرصه اخلاقیات تعبیر کردد. از جمله ارنست مندل، و در چپ ایران راه کارگر نیز همین را از روی دست مندل رونویسی کرد. راه کارگر تئوریک، شماره ۵

(۱۰) تغییرات در موقعیت زنان در اثر پرسترویکا محتاج بررسی مستقل است. واقعیت اینست که تاکنون نیز در شوروی، با وجود حضور برابر (و حتی در عرصه‌های بیشتر) زنان در تولید، بار کار خانگی نیز، که به دلیل سطح پائین تسهیلات رفاهی عمومی سنتکن تر از میزانی است که مقدورات جامعه صنعتی پیشرفتهای چون شوروی ممکن میکند، تقریباً به تمامی بر دوش زنان بوده است. پرسترویکا این فشار را هم از لحاظ کمی و هم از لحاظ کیفی افزایش میدهد. از همین نقل قول پیداست که با پرسترویکا، علاوه بر نقش ضریبه‌گیر بی صدای بیکار سازی‌ها، زنان بار کمبود خدمات اجتماعی را نیز قرار

گردد، پس از همین امروز میتوان حتی فرزند خانواده کم درآمد (یعنی شاغل در موسسه کم سوده) را در مدرسه و جامعه سرشکسته و انششت نما کرد.

رجوع به هیچ مکتب سوسیالیستی لازم نیست تا حقوق برابر کودکان مستقل از موقعیت خانوادگی آنها برسیت شناخته شود. اینکه انسانها مستقل از پایگاه خانوادگی‌شان برابرند، اینکه هیچ انسانی را نمیتوان مسئول اعمال دیگری شناخت، و اینکه پیوند خونی و قبیله‌ای هیچ امتیاز یا فروضی ذاتی‌ای به انسان نمی‌بخشد را، پیشتر از انقلاب بورژوازی فراسه، نخستین متفکران پس از قرون وسطی بیان کرده‌اند. این واقعیت که گورباجف "رفرمیست" پاید چنان عقاید فتووالی‌ای را بر زبان آورد که تاچر محافظه‌کار از بیانش شرم میکند، شناختنده اینست که پر کردن فاصله شوروی و غرب تنها با تکنولوژی جدید صورت نمیگیرد، بلکه همراهش کنایات بسیار کهنه‌ای هم لازم است.

(۵) ۳۱ و ۳۰ همانجا ص:

(۶) گورباجف میگوید:

"... مردم ما مشتاقند در نقش صاحب دارایی ظاهر شوند. آنها میخواهند نه فقط بیشتر درآمد داشته باشند، بلکه شرافتمدانه آنرا کسب کنند. آنها میخواهند درآمدشان را خود کسب کنند، نه اینکه از دولت تبعیغ پرزنند... هیچ محدودیتی نباید باشد - هر فرد باید هر آنچه را که کسب کرده دریافت کند. در عین حال، ما نباید اجازه دهیم فرد آنچه را کسب کرده دریافت کند." (پرسترویکا، ص ۹۸)

پرسترویکا در مورد کارگران راه کسب درآمد بیشتر را کار کردن بالاتر از نرم‌های رسمی تولید و کسب مزايا بر این اساس قرار داده است. نرم‌های تولید، مطابق طرحهای پرسترویکا، بسیار بالاتر از آنچه در حال حاضر هست تعیین خواهد شد. اما تفاوت در اینست که در دوران برزنه‌ی کارگران را به هوای مزايا به تولید بالاتر از نرم سوق میدادند، و مجرد اینکه کارگران میزان یا کیفیت تولید را بالاتر از نرم موجود میبردند،

اخبار و گزارش‌های کارگری

اعتراض در کشت و صنعت کارون

دولتی خطاب به کارگران انتشار یافت که قول میداد حداقل تا دیماه به خواستهای کارگران رسیدگی شود. بدین ترتیب اعتراض ده هزار کارگر کشت و صنعت پس از یک هفته پایان یافت. کارگران دستگیر شده نیز بعد از چند روز همگی آزاد شدند.

مجتمع کشت و صنعت کارون واقع در ۱۰ کیلومتری شوشتر یکی از مراکز بزرگ صنعتی در خوزستان است. پیش از ۱۰ هزار کارگر در این مجتمع مشغول بکار هستند. کارگران این مجتمع به وزیر کارگران نی بر تحت شرایط سخت و طاقت فرسائی با دستمزدهای ناجیز به کار مشغولند.

در اعتراض خودداری کردند. در ۱۸ شهریور، یک هفته پس از شروع اعتراض، سپاه پاسداران اهواز واحدهای را برای مقابله با اعتراض اعزام کرد. در این روز واحدهای پاسدار اقدام به محاصره کارگران اعتضابی کردند. اعلام شد که این اعتضاب علیه دولت است، و گفته شد چنانچه کارگران به سر کار بازنگردند کارخانه تعطیل میشود، همگی بیکار میشوند و از شهرکهای کارخانه نیز اخراج خواهند شد. با مقاومت کارگران اعتضابی، نیروهای پاسدار اقدام به تیراندازی هوایی کردند و بدنهای آن حدود ۲۰ نفر از کارگران فعال در اعتراض دستگیر شدند. همزان بخششمهای از طرف مقامات

حدود ۱۰ هزار کارگر در کشت و صنعت کارون اعتضابی را در نیمه شهریور ماه (۱۱ تا ۱۸) بر پا داشتند. اعتضاب پس از یک هفته با هجوم نیروهای نظامی رو برو شد.

اعتضاب با مطالبه دریافت حقوق و مزایای عقب افتاده و اجرای طرح طبقه بنده مشاغل آغاز شد. کارگران اعتضابی از شروع اعتضاب در محوطه کارخانه متحصن شدند. همزان با تحصن در کارخانه، تعاسهایی از طرف کارگران اعتضابی با مقامات شهرستان شوشتر از جمله فرماندار و امام جمعه برای پاسخگویی به خواستهایشان صورت گرفت. مطالبات کارگران از طرف مقامات بی پاسخ ماند، اما زاندارمی و سپاه شهرستان از دخالت

کارگران اتحاد اتحاد!

اول مه در کشت و صنعت کارون

تهریت (مدیر عامل شرکت)، و بازگشت به کار کلیه کارگران اخراجی به سر کارهاشان صحبت کرد. همه بر علیه تهریت شعار دادند. بعد از سخنرانیها، کارگران به طرف سالن غذاخوری به حرکت درآمدند. همه شعار میدادند: کارگران! اتحاد! اتحاد!

در سالن ناهار خوری مجمع عمومی تشکیل شد. بحث اصلی چگونگی تنظیم خواستها و مطالبات بود. ظهر شد، ساعتی از وقت غذا گذشت. اما خبری از غذا نشد. کارگران علت را جویا شدند. پاسخ داده شد که به کسی که شلوغ میکند غذا داده نمیشود. کارگران برای روشن شدن قضایا به مدیر عامل شرکت و انجمن اسلامی مراجعه کردند، ولی جوابی دریافت نکردند. دسته جمعی دوباره به طرف سالن ناهار خوری

مدیریت با برگزاری جشن کارگری اول مه مخالف بود. انتظاری هم جز این نمیرفت. اما صبح روز ۱۱ اردیبهشت دو هزار کارگر رسمی، بیمانی، قراردادی و روزمزد علیرغم مخالفت و کارشکنیهای مدیریت، در محوطه شرکت اجتماع کردند. در این اجتماع بعثتی زیاد و سخنرانیهای پرشوری انجام شد. یکی از کارگران در مورد مطالبه کاهش ساعات کار از ۱۰ ساعت به ۸ ساعت، افزایش فوري دستمزدها، حق اضافه کاری و ایجاد تسهیلات رفاهی و اینمی صحبت کرد. از حرفاها او خیلی استقبال شد. سخنران بعدی در مورد تعطیل کار در روزنای جمعه و ضرورت تعطیلی این روز، بهبود کیفیت غذا و بهبود وضعیت درمان و بهداشت حرف زد. سومی در مورد اخراج

پرتوان بادمجامع عمومی کارگران

دستگیری در کارخانه فولیران

مدیریت فولیران در اواسط شهریور

تعدادی از کارگران کارخانه را خراج کرد. در مقابل این عمل، کارگران کارخانه دست به یک اعتراض جمعی زدند. عموم کارگران در سالن ناهار خوری اجتماع کردند و خواستار حضور مدیریت و پاسخگویی او شدند. با توهین های مدیریت نسبت به کارگران، این اجتماع به یک درگیری منجر شد. نیروهای سرکوبکر به کارخانه ریختند. نهاد نفر از کارگران دستگیر شدند.

کارخانه فولیران یک کارخانه ریخته گری است و در جاده یزد - تهران واقع است.

تحريم شورای اسلامی در شاهو

اواسط تیر ماه انتخابات شورای اسلامی در کارخانه شاهو تحريم شد. مدیریت به کارگران شیفت صبح اعلام کرد که پس از پایان کار در کارخانه بمانند و در محوطه جمع شوند تا انتخابات انجام گیرد. در این روز سرویسها نیز راس ساعت مقرر حاضر نشده بودند تا کارگران از کارخانه خارج نشوند.

با این وجود کارگران اقدام به ترک کارخانه کردند و انتخابات عملاً تحريم شد. رئیس امور مالی و اداری کارخانه برای بازگرداندن کارگران به تقلا افتادند که تنها موفق به بازگرداندن تعداد معده‌ی از کارگران شدند. کارگران شیفت بعد از ظهر و شیفت شب نیز انتخابات را تحريم کردند. تعداد معده‌ی از کارگران نیز که با فشار مدیریت در جلسه شرکت کرده بودند سخترانی مدیریت را مورد هو و تعسیر قرار دادند.

این چندمین بار است که انتخابات شورای اسلامی در شاهو با تحريم کارگران روبرو می‌شود و دولت و مدیریت علیرغم تلاشیان موفق به تشکیل شورای اسلامی در شاهو نشده‌اند.

کشتیرانی بندرعباس

شرایط ظالمانه کار

است که دریا طوفانی شده و کارگر از روی عرضه به دریا پرت شده و کشتی بی تفاوت به سفر تجاری خود ادامه داده بی آنکه تلاشی برای نجات کارگر صورت بگیرد. کارگرانی که بر روی کشتی کار می‌کنند دچار دریازدگی و بیماری‌های دیگر می‌شوند. هر گاه در حین سفر کارگر بیمار شود و خود را به پزشک معرفی نماید از حقوق وی چیزی حدود ۱۰۰ دلار کسر می‌شود. (دستمزدها معمولاً به دلار پرداخت می‌شود) پارها اتفاق افتاده است که کارگری به علت بیمار شدن در کشوری به پزشک مراجعه نموده است، که به محض اطلاع روسای شرکت نام وی ثبت شده و در مراجعت به ایران همان ۱۰۰ دلار از حقوق وی کسر شده است. هر سفر معمولاً سه الی چهار ماه طول می‌کشد. بسیار اتفاق می‌افتد که کارگری که بیمار می‌شود بخاطر اینکه صد دلار از حقوق وی کسر نگردد به بیماری تن میدهد و از بروز و بازگوئی بیماری خودداری می‌کند. کارگران این شرکت هیچ تامینی ندارند. برای مثال نه بیمه هستند و نه بازنیستگی دارند. گاه اتفاق می‌افتد که موقع سفر به یک کشور دیگر، کارگران در آن کشور می‌مانند و به ایران باز نمی‌گردند.

حقوق کارگران کشتی روزانه ۵ دلار بود که اخیراً به ۳ دلار کاهش یافت. این موجب یک اعتساب شد. اول شهریور گذشته کارگران شرکت اعتصابی را شروع کردند تا دستمزدها را به ۵ دلار قبلی برگردانند. اعتساب به مدت یک هفته ادامه داشت. در مقابل تلاش مدیریت برای بازگرداندن کارگران اعتصابی به سر کار، کارگران دست به مقاومت خوبی زدند. شرکت وارد قرارداد با کارگران هندی و بنگلادشی شد. دستمزد قراردادی با این کارگران، ۵۰۰ دلار در ماه بود. اما بیکاری و بی‌بولی برای خیلی‌ها قابل تحمل نبود. بسیاری ناچار با همان دستمزدهای روزی ۳ دلار به سر کار برگشتند و اعتساب خاتمه یافت.

شرکت کشتیرانی بندر عباس دولتی است. اما استخدام کارگران بصورت قراردادی است. اکثر کارگران از شهرهای جنوبی ایران به استخدام این شرکت درمی‌آیند. بر روی هر کشتی بطور متوسط ۵۰ نفر مشغول بکار هستند. این کارگران در قسمت موتورخانه، بر روی عرضه کشتی و تعمیر قسمتها زنگ زده و خراب کشتی کار می‌کنند. سالانه به هر کارگر دو دست لباس کار و نقش داده می‌شود. در کشتی سالن غذاخوری و خوابگاه وجود دارد. در این شرکت انجمن اسلامی فعال است. در هر کشتی یک نفر از طرف انجمن اسلامی حضور دارد. وضعیت کارگران این شرکت پسیار اسفناک است. این کارگران که اکثراً از شهرهای دیگر برای یافتن کار به این شرکت روانه شده‌اند، بعد از استخدام باید منتظر بمانند تا نوبت آنها برای کار روی کشتی فرا برسد. در تمام مدتی که منتظر نوبت هستند باید به خرج خود زندگی کنند. با وجود اینکه همگی از غذاهای ساده و ارزان قیمت استفاده می‌کنند، باز هم مدت‌ها با بی‌پولی مواجه می‌شوند. کارگران حق انتخاب کشتی و کشور مورد نظر خود را ندارند و این تماماً به عهده مدیریت شرکت است. بعد از هر بازگشت به ایران به کارگران بیست روز مرخصی داده می‌شود. در روز بیست کارگران باید مجدداً خود را معرفی و اعلام آمادگی نمایند. یعنی باز هم در صف نوبت قرار گرفتن و بیکاری موقع چند هفته‌ای در انتظار آتیاست. کارگر متقاضی بسیار زیاد است و صف نوبت برای کار همیشه طولانی است. کوچکترین اعتراض کارگر معمولاً به اخراج و بیکاری دائمی او منجر می‌گردد.

از لحظه اینمی‌هیچ تسهیلاتی برای کارگران وجود ندارد. کارگرانی که بر روی کشتی کار می‌کنند با خطرات زیادی روبرو هستند. این بیویژه در مورد کارگرانی صادق است که بر روی عرضه کشتی کار می‌کنند. پارها اتفاق افتاده

کارگران هادی غفاری، سه نفر را کتک میزنند. آنها ساكت نمی‌مانند. با صدای بلند از پاقی کارگران میخواهند دخالت کنند.

قبل از همه چند کارگر زن جلو میروند. یک دمایی روی صورت آقای غفاری فرود می‌آید. غفاری و همراهانش لحظاتی در وسط حلقه پر جنب و جوش کارگران گم می‌شوند. وقتی دویاره پیدایش میشود رنگ عوض کرده است. از همه چیز گذشته هادی غفاری علاوه بر سرمایه دار بودن و پاسدار بودن، آخوند هم هست. حالا او شروع به مظلوم نمایی آخوندی می‌کند. از شکنجه شدنش توسط ساواک شاه صحبت می‌کند. پیراهنش را بالا میزنند تا جای شکنجه را نشان دهد. میگوید ما هم این همه رنج را بخاطر شماها کشیدیم، الان هر حرکتی، بر علیه رهبری نظام است و تعصیت رهبری است.

فریادهای اعتراض کارگران از همه طرف بلند است. باز هم یک صدای بلند از میان جمعیت میپرسد: آیا شما هادی غفاری را قبول دارید؟ فریاد مرگ بر غفاری در محوطه می‌پیچد. هادی غفاری و همراهانش به زحمت از کارخانه در میروند.

روز پنجمینه ۶ مهر، در کارخانه گفته میشود با برخی از خواستهای کارگران موافقت شده است. چند ماشین کمیته نیز دور و بر کارخانه کشیک بودند. کارگران علت حضور ماشینها را میپرسند. آنها پاسخ میدهند ما مراقبهم که یکوقت چماقدارهای هادی غفاری مزاحمت ایجاد نکنند!

کم هزینه تحصیلی فرزندان کارگران. در جلسه یاد شده مدیریت وعده داد که این خواستها را دنبال کند.

برای بسیاری از کارگران روشن بود که مدیریت سعی میکند جای پای خود را در کارخانه محکم کند و نباید گذاشت که او از وعده دادن برای عقب راندن اعتراضات استفاده کند.

اعتراض و درگیری در استارلایت

این اجتماع اعتراضی فرصتی بود تا کارگران علاوه بر خواست لغو حکم اخراج همکارشان، باقی مطالباتشان را نیز پیش بکشند. این خواستها از جمله عبارت بود از: افزایش دستمزدها، پرداخت مزایای مربوط به طبقه بندی، مقرر داشتن ساعات شیر دادن برای مادران شیرده، که مدتی بود قطع شده بود و بهبود کیفیت غذا. در ادامه اجتماع صدایی از میان جمعیت فریاد زد: "آیا کسی از شما تشکری را قبول دارد؟" پاسخ با صدای بلند این بود: "نه! نه!" در میان ولوله کارگران تشکری از کارخانه بیرون انداخته شد. اجتماع این روز به این ترتیب با شعارهای مرگ بر تشکری پایان یافت.

درگیری

روز بعد، ۵ مهر، هادی غفاری همراه چند محافظ سلحنج در کارخانه حاضر بود. (گفته میشد که آقا میریض و بستره بوده). نوار تظاهرات روز قبل را برای او پرده‌اند. وقتی شنیده خیلی عصبانی شده است. داد و بیداد کرده و گفته میدهم تیربارانشان کنند، توی گلوبشان سرب داغ میریزم! در کارخانه هادی غفاری از ایادی و سرسپرده هایش میخواهد که "عوامل اصلی" را معرفی کنند. اسم سه نفر داده میشود. این سه نفر فراخوانده میشوند. در جلو عموم

در اوایل مهرماه اعتراض گسترده‌ای در استارلایت شکل گرفت. هادی غفاری (رئیس بنیاد الهادی - مالک کارخانه) و افراد مسلح مبادرت به ضرب و شتم کارگران معرض کردند. کارگران درگیر شدند. هادی غفاری و افرادش کنک خوردند. پس از این درگیری با برخی از خواستهای کارگران موافقت شد.

شروع اعتراض

مدیریت کارخانه (که آدمی است به اسم تشکری) بخشش‌نامه داده بود که صرف غذا در بیرون از ناهارخوری مجاز نیست! اینهم یکی دیگر از اقدامات "اظنبطاطی" مدیریت بود. دوشنبه ۳ مهر ماه کارگران مثل معمول در یک صفحه طلائی برای گرفتن ناهار ایستاده بودند. متوجه شدند که چند ظرف غذا خارج از صفحه و خارج از نوبت از ناهارخوری بیرون رفته و راهی اتفاق مدیریت است. جلوی سینی غذا در میان تشویق و تائید عمومی کارگران گرفته شد.

صبح روز بعد، موقع ورود به کارخانه، کارگران دیدند که یکی از همکارانشان را راه نمی‌می‌خوردند. مدیریت او را بخاطر اتفاق روز قبل اخراج کرده بود. در حمایت از او کارگران جلوی در کارخانه جمع شدند. اعتراض بالا گرفت و بالاخره سر و کله مدیریت پیدا شد.

وعده‌های مدیریت در ناسیونال

اکثرا به او فحش و ناسزا میدهند. کارگران ایران ناسیونال خواستهای من شخصی را در دستور داشته‌اند. از جمله این خواستها عبارت بوده از: پرداخت مزایای مربوط به طبقه بندی مشاغل، یک وعده غذای گرم و پرداخت

در آخر مهر ماه مدیریت ایران ناسیونال، عموم کارگران را به یک "گردھماکی" دعوت می‌کند. او در این جلسه سخنرانی کرد و از جمله گفت که همه روزه عده زیادی از کارگران به دفترش نامه میفرستند، مطالباتشان را میگویند و

اعتراض در ماشین سازی اراک

در روزهای آخر شهریور اعتراضی در ماشین سازی اراک در جریان بوده است. این اعتراض در یکی از کارگاههای بزرگ این کارخانه که حدود هزار کارگر دارد، آغاز میشود. اعتراض به مدت دو روز ادامه میباید.

جلسه در سندیکا

روز ۲۹ شهریور ماه، در محل سندیکای نانوایان شهر سنتنچ جلسه‌ای برگزار شد تا موضوع افزایش دستمزدها را بررسی کنند. صاحبان نانوایی گفته بودند به شرطی دستمزدها را افزایش خواهند داد که از وزن خمیر نان کم شود. به این ترتیب نان گران میشود و کارگران نانوایی موجب این گرانی معرفی میشوند. کارگران اجتماع کرده در این جلسه شرط صاحبان نانوایها را رد کردند و خواهان افزایش دستمزدها بدون کاهش وزن نان شدند.

ناچار دید که این بهانه را نیز کنار بگذارد و در مقابل خواست افزایش دستمزدها عقب نشینی کند. او گفت: افزایش دستمزد را علی‌الاصول میباید اما در مورد زمان اجرای آن نمیتواند قولی بدهد. کارگران نیز متقابلاً شرایط خودشان را طرح کردند. اعلام کردند که اولاً دستمزدها باید بدون معطلی و هم‌اکنون اضافه شود و ثانیاً این اضافه از اول سال محاسبه شود و مابه‌التفاوت پرداخت گردد. نتیجه کار نسبتاً موفقیت آمیز بود. دستمزدها بین ۱۵ تا ۵۰ تومان در روز افزایش یافت. در مورد پرداخت مابه‌التفاوت این اضافه از تاریخ اول سال نیز از مدیریت قول محکمی گرفته شد. همه خوشحال بودند. نشان دادن اتحاد کارگر تمر داده بود.

علیرغم تلاش‌های کارفرمایان برای کاهش مزد، دستمزدها را در سطح ۳۰۰ تومان ابقاء کنند و در مواردی آنرا تا ۳۵۰ تومان افزایش دهند.

کارگران ساختمانی تصمیم برای افزایش دستمزد

در یکی از میادین کار شهر مریوان کارگران ساختمانی تصمیم گرفتند که از روز اول مرداد دستمزدها را افزایش دهند. از این روز حدود ۱۰۰ کارگر اجتماع کرده در این میدان به جای دستمزد قبلی (۳۰۰ تومان)، دستمزد جدید برابر ۳۵۰ تومان را مطالبه کردند. در نتیجه اقدام کارگران دستمزدها عملاً ۲۰ تومان افزایش یافت.

این دومن اعتراض کارگران ساختمانی این شهر در سال جاری است. در خرداد ماه نیز کارگران طی اعتراضی سه روزه ۵۰ تومان به دستمزدهایشان افزودند.

در شهر سقز نیز کارگران ساختمانی امسال مبارزات وسیعی را برای افزایش دستمزد سازمان داده‌اند. علیرغم پیکاری وسیع در سقز، کارگران این بخش توانسته‌اند به درجه‌ای متعدد شوند،

کارخانه اطلس

مدیریت کارخانه اطلس بافت مزایای مربوط به "بهره وری" نیمه اول سال را کاهش داده بود. اوایل مهر، کارگران در اعتراض به این اقدام مدیریت دست از کار میکشند. مدیریت به اعتراض کارگران تسلیم میشود و کارگران با موفقیت اعتراض‌شان را خاتمه می‌یابند.

یک مبارزه برای افزایش دستمزد

تشکیل شد. حالا نوبت این بود که از مدیریت خواسته شود در برابر اجتماع عمومی کارگران حاضر شود، به حرف کارگر گوش دهد و نسبت به مطالباتش جواب‌گو باشد.

مدیریت حاضر شد. در برابر مطالبه کارگران و اینکه افزایش دستمزدها ضروری است او هیچ جوابی نداشت که بدهد. آخرین بهانه او این بود: دولت اعلام کرده است که اگر کارفرما یا صاحب کاری دستمزد کارگران را اضافه کند، در مقابل دولت مسئول است و مجازات قانونی دارد. صدای اعتراض از همه طرف بلند شد. مدیریت بالاخره خود را

در این شرکت صنعتی (واقع در غرب تهران) مثل اکثر جاهای دیگر خواست افزایش دستمزد مدت‌ها بود که در میان کارگران مطرح بود. این مطالبه پارها اعلام شده بود و پارها با مدیریت در میان گذاشته شده بود. مدیریت هر بار به بهانه‌ای ظفره رفته بود. چاره‌ای جز یک اقدام جمعی نبود. سرمایه دار وقتی به حرف کارگر گوش مینهد که نیروی اتحاد او را ببیند. زمان این اقدام جمعی فرا رسید. یک روز بعد از صرف میجانه همگی از شروع کار خودداری کردند. خواباندن کار کافی نبود. کارگران همه اجتماع کرده و عملاً یک مجمع عمومی

بقیه از صفحه ۱۸

دموکرات - پیرو کنگره هشتم علاوه بر موارد متفرقه، اخیرا در چند مورد به تعرض نظامی، گمین گذاری، و اعدام رفقاء اسیر ما دست زده است و با توجه به بی اعتنایی کامل این جریان به تمام تلاشهاي چند ساله ما برای خاتمه دادن به درگیری های داخلی در کردستان و منجمله همین آتش بس یک جانبه، برای ما راهی جز این نمانده است که به تنها زبانی که حزب دموکرات می فهمد به وی تفهم کنیم که نخواهیم گذاشت ضربهای نظامی جداگانه و مکرر به نیروهای پیشمرگ ما وارد کند و بدون مجازات بماند. تفهم این مساله به حزب دموکرات حتی به تثبیت وقفه عملی در درگیری های داخلی در کردستان کمک خواهد کرد، چرا که خود ما قصد گسترش مجدد ابعاد درگیری ها را نداریم و حزب دموکرات هم با دریافت این پیام احتمال محاسبه واقع بینانه تری خواهد کرد. حال که آنها رسمآ آتش بس را نمی پذیرند، باید کاری کرد که به پای بندی عملی و دو فاکتو به آن وادار شوند.

دو اعتصاب در چیت ری

و شورای اسلامی دست بکار شدند. آنها وعده دادند که حداقل تا پایان مهر طرح اجرا خواهد شد. کارگران اعتصابی به کار بازگشتند.

اواسط آبان لیست حقوقها داده شد. از مزایای مربوط به طرح خبری نبود. صبح روز بعد اعتصاب دوباره شروع شد. این بار همه قسمتها دست از کار کشیدند. اعتصاب تا حوالی ظهر ادامه یافت. مدیریت قول داد که اجرای طرح برای آخر آبان حتمی است. کارگران شیفت صبح به اعتصاب پایان دادند. اما در شیفت بعدازظهر همه کارگران از شروع کار خودداری کردند. مدیریت یکبار دیگر در پایان این قول داد اینبار طرح را بدون تأخیر اجرا کند.

در طول این مبارزه، کارگران چیت ری مزایای دیگری را نظر پرداخت بهره وری، پاداش و لباس نیز طرح کرده بودند.

اواسط مهر و اواسط آبانماه امسال، کارگران چیت ری دست به دو اعتصاب کوتاه مدت زدند. این اعتصابات در ادامه اعتراض کارگران برای گرفتن مزايا و اجرای طرح طبقه بندی مشاغل صورت گرفت.

از یکسال پیش قرار بود که طرح طبقه بندی در چیت ری اجرا شود. اجرای طرح از طرف مقامات مرتبها به تعویق انداخته میشد. بالاخره اعلام شده بود که آخر شهریور طرح حتما اجرا خواهد شد و مزایای عقب افتاده کارگران پرداخت میشود. در آخر شهریور دوباره اعلام شد که اجرای طرح باز هم به تعویق افتاده است. ماه شهریور گذشت. صبر کارگران لبریز شده بود. در یکی از روزهای اواسط مهر، در چند قسمت کارخانه کارگران بطور همزمان دست از کار کشیدند. قبل از اینکه اعتصاب به همه کارخانه گسترش پیدا کند، مدیریت، انجمن

منتشر شد :

کارگران و آپارتاید
در آفریقای جنوبی

فرهاد بشارت

بسوی سوسیالیسم

۲	نشریه تلویزیک حزب کمپنیت ایران
۱۳۹۸ آبان	شماره چهارم
	دوره دوم

تفاوت‌های ما

گفتگو با منصور حکمت مدیر اخراجی کمپنیت کارگری

بسوی سوسیالیسم

۳	نشریه تلویزیک حزب کمپنیت ایران
۱۳۹۸ دی	شماره سوم
	دوره دوم

- » اوضاع مبنی‌السلسل و موضعیت کمپنیت کارگری » انتقام
- » منشور سوم » زوال دولت رفاه » کشورهای نازد
- » منشور شده » پهلوان سوسیالیسم های بیروتی و ایوان
- » سرمایه داری دولتی بزرگ شده » بن بست
- » انتقام شوروی » گوریاچک » پرتریوکا » کلاسنوست
- » چوپوش در سیاست های این شوری » چشم‌انداز کمپنیت کارگری
- » بلوك بندی امپریالیستی » چشم‌انداز کمپنیت کارگری
- » مارکسیسم و مبارزه طبقه ای » شورا پاستندهای

منشوری های از گنگره سوم حزب کمپنیت ایران

از طرف ما نخواهد بود؟

ج : ابداً لازم میدانم یادآوری کنم که در پیش گرفتن سیاست آتش بس یک جانبی از طرف ما دارای دلایل اصولی متعددی است. پیش از هر چیز این سیاست در انطباق با تلاش‌های صلح خواهان طولانی مدت ما و عرصه دیگری از پیشبرد آن بوده است. ما میخواستیم چنگ با حزب دموکرات را فرعی و حاشیه‌ای کنیم تا به این ترتیب بخش عمدۀ و اساسی انرژی نیروی مسلح حزب کمونیست را به مبارزه عليه جمهوری اسلامی معطوف نماییم، امکان بهره برداری رژیم را از این درگیری‌ها کاهش دهیم، شرایط مبارزه سیاسی مردم کردستان علیه ۱.۱. را بهبود یختیم، ناکامی حزب دموکرات را در تعقیب نظامی اهدافش به عموم نشان دهیم، سهمیاتی اشاره و نیروهای بین‌الملیّی را جلب نماییم، رسوایی و انزوای سیاسی حزب دموکرات را تشديد کنیم و تناقض عملکردهای آن با منافع زحمتکشان و جنبش انقلابی را هر چه بیشتر عیان کنیم. واضح است که اتخاذ این سیاست تنها میتوانست حاصل پیروزی سیاسی و توانمندی نظامی ما باشد. این سیاست را تنها طرفی که مسئولیت، توان و اعتماد به نفس کافی دارد میتواند به مورد اجرا بگذارد. به همه این دلایل ما موجبه برای دست برداشتن از این سیاست نمی‌بینیم.

اما آتش بس یک جانبی معنای روشی دارد. آتش بس یک جانبی یعنی اینکه ما به ابتکار خود و ابتداء به ساکن به عمل نظامی دست نمیزنیم، نه اینکه در مقابل تعراضاتی هم که به ما پشود ساکت می‌نشینیم. این که دیگر از قبل به استقبال شکست رفته است و واضح است که هیچکس در دنیا حاضر نخواهد شد چنین شرطی را بپذیرد. آتش بس یک جانبی حق مسلم ما را به دفاع از خود نمی‌نماید. بعلاوه ما در بیانیه مربوط به آتش بس یک جانبی به صراحت از این مساله صحبت کرده بودیم. بحث این است که حزب

خبر حادثه آفرینی‌های اخیر حزب دموکرات - پیروان کنگره هشتم و نیز اعمال جنایتکارانه آنها در اعدام رفقاء اسیر شده ما را در همین شماره کمونیست میخوانید. این اخبار قبل از طرف رادیوهای حزب ما نیز باطلاع عموم رسیده است. در همین رابطه لازم دانستیم برای روشن شدن مکان این درگیری‌ها و روشهای حزب ما باید در پیش بگیرد، گفتگوی کوتاهی با رفیق عبدالله مهندی داشته باشیم. متن این گفتگو را در زیر میخوانید.

گفتگو با رفیق عبدالله مهندی

درباره درگیری‌های اخیر با حزب دموکرات

۶۷ یک آتش بس یک جانبی با حزب دموکرات اعلام کرده است. بخش انسانی این حزب موسوم به رهبری انقلابی خواهان قطع درگیری‌ها با ما بود و بنوبه خود این سیاست را در پیش گرفت. اما بخشی که به سیاست‌های طراحی شده از طرف قاسم‌لو و منجمله تداوم چنگ با کومله وفادار ماند، هیچگاه رسمًا حاضر به قطع درگیری‌های نظامی با ما نشده است و به همین دلیل پس از اعلام و در پیش گرفتن عملی سیاست آتش بس یک جانبی از طرف ما نیز نیروهای این جریان در مواردی دست به این گونه اقدامات تجاوزکارانه زده‌اند. در این موارد ما تا بحال به اقدام حادی دست نمی‌زدیم و سعی میکردیم با افشاگری، هشدار، بالا بردن پیشتر آمادگی خودمان و غیره از تکرار آنها جلوگیری کنیم. اما این بار دیگر ناید به این روشها اکتفا کنیم.

س : یعنی باید پاسخ نظامی به حزب دموکرات بدهیم؟

ج : قطعاً باید این کار را بکنیم. حزب دموکرات باید جواب شایسته خود را از ما بگیرد. واضح است که ما نمی‌توانیم شاهد تعراضات مسلحانه متعدد به خودمان باشیم و جنایتکارانی را که هیچ منطقی سرشان نمیشود، بی‌چواب بگذاریم. مسئولیت آن هم مطلقاً با ما نیست، بلکه تماماً به عهده آنهاست، زیرا ما مدت‌هاست آتش بس داده‌ایم.

س : آیا این به معنی کنار گذاشتن سیاست آتش بس یک جانبی

س : رفیق عبدالله، اولین سوال ما اینست که شما این حادثه آفرینی‌های حزب دموکرات - پیروان کنگره هشتم را چگونه ارزیابی میکنید؟ آیا فکر میکنید این‌ها شاخن مرحله جدیدی در سیر مناسبات ما و حزب دموکرات است؟

ج : خیر، این حوادث را به پیدایش هیچ مرحله جدیدی نمی‌توان منتسب کرد. چرا که نه اوضاع سیاسی عمومی، نه روابط جمهوری اسلامی با حزب دموکرات، نه وضعیت خود این حزب، و نه تناسب قوای بین نیروهای ما و آنها فرق اساسی نکرده است. البته میتوان گفت با ضربه‌ای که بر اثر ترور قاسم‌لو خورده‌ند، بطور کلی در موقعیت بدتر و بی‌آینده تری قرار گرفته‌اند، اما هنوز این را هم نمی‌توان یک فاز جدید در سیر حرکت حزب دموکرات نامید. ماجراجویی‌های نظامی حزب دموکرات و حتی جنایت کاری‌های بیشمرانه و غیر انسانی وی در مورد اعدام اسرا، هیچکدام تازگی ندارد. چیز جدیدی که در این رویدادها مشاهده می‌شود این است که مدت‌ها پس از اعلام آتش بس یک جانبی ما و نیز بدنبال یک وقفه عملی چند ماهه اتفاق می‌افتد.

س : ولی آنها هیچوقت آتش بس پیشنهادی حزب ما را نهیزرفته بودند.

ج : نه، هیچوقت نهیزرفته بودند. همانطور که میدانید، کومله از اوایل سال

عملیات پیشمرگان کومله در شهریور و مهر ۶۸

- ۸ مورد تعرض به قرارگاههای نظامی
- ۱ مورد عملیات شهر
- ۲ مورد کنترل جاده و کمین گذاری
- و ۲ مورد عملیات مین گذاری
- و درهم شکستن چندین مورد تعرض نیروهای رژیم، توسط پیشمرگان کومله به اجراء درآمد.
- در مجموع این عملیات‌ها، ۲۴ تن از افراد رژیم کشته و ۲۴ تن اسیر شدند. تعداد ۵۷ قبه سلاح سبک و ۳ قبه سلاح سنگین و دهها هزار گلوله از انواع مختلف، مقدار زیادی نارنجک، وسائل درمانی و تدارکاتی بدست رفقاء ما افتاد. در مجموع این درگیری‌ها ۲ تن از رفقاء ایمان جان باختند.
- لازم به ذکر است که جنایتکاران حزب دمکرات، به شیوه‌های همیشگی و رذیلانه خود در چند مورد رفقاء ما را مورد یورش قرار دادند. در این جریان ۶ تن از رفقاء ایمان جان باختند.
- پیشمرگان کومله در این مدت وسیعاً در میان مردم زحمتکش مناطق سنتنج، مریوان، دیواندره، سقز و بانه حضور پیدا کردند و درباره مشکلات زندگی و مبارزه با آنان به گفتگو نشستند. تبلیغ اهداف و سیاستهای حزب کمونیست ایران و رهنمودهای مبارزاتی، پخش وسیع هزاران تراکت و نوار گفتارهای رادیویی در میان توده‌های کارگر و زحمتکش از جمله عرصه‌های دیگر فعالیت نیروی پیشمرگ کومله در ۲ ماه شهریور و مهر بوده است.

۷ پایگاه نیروهای رژیم کوبیده شدند

مورد تعرض چند واحد از پیشمرگان کومله از تیپ ۱۱ سنتنج قرار گرفت. در جریان این عملیات، بخشی از استحکامات این پایگاهها ویران و تلفاتی بر افراد مستقر در آن وارد شد.

در منطقه دیواندره، روزهای ۲۲ و ۲۴ مهرماه، ۲ پایگاه دیگر نیروهای رژیم توسط چند واحد از پیشمرگان کومله

واحدهای نیروی پیشمرگ کومله که از بهار امسال در مناطق اشغالی کردستان و در جوار شهرها فعالیتهای سیاسی و نظامی خود را آغاز کرده بودند، طی ماههای شهریور و مهر نیز این فعالیتها را تداوم بخشیدند.

در این مدت رفقاء پیشمرگ در مناطق وسیعی از سنتنج، مریوان، دیواندره، سقز و بانه حضور پیدا کردند. طرحای سیاسی و نظامی از پیش تعیین شده خود را به اجراء درآوردند. طی این دوره گشت سیاسی - نظامی واحدهای از نیروی پیشمرگ کومله با موقوفیت پایان پذیرفت و واحدهای دیگر به حضور خود در این مناطق ادامه دادند. از جمله گشت سیاسی واحدهای از گردان شوان در بخش زیادی از حومه شهر سنتنج در ۱۲ شهریور پایان یافت. در این گشت رفقاء در بیش از ۳۰ روستای این منطقه حضور پیدا کردند. همچنین گشت‌های سیاسی - نظامی رفقاء گردان فواد و ۲۶ سقز در روستاهای و اطراف شهرهای مریوان و سقز پایان یافت. در ناحیه مریوان رفقاء در ۲۴ روستا حضور پیدا کردند.

فعالیت نیروی پیشمرگ کومله در این ۲ ماه، از نفوذ به داخل شهرها تا تصرف پایگاه و تعرض به قرارگاه نیروهای رژیم در اطراف شهرها گستردگی داشت. در این مدت:

— ۳ مورد تصرف پایگاه

طی چند عملیات پیشمرگان کومله ۷ پایگاه نیروهای رژیم، در روزهای ۱۳ تا ۲۲ مهر و ۱۴ آبان، در مناطق جنوبی کردستان کوبیده شد.

روز ۱۳ مهرماه یک پایگاه نیروهای رژیم در مسیر جاده سنتنج - مریوان و روز ۲۰ مهرماه ۳ پایگاه دیگر نیروهای رژیم مستقر در دو روستای مسیر اصلی جاده سقز - مریوان با سلاح سبک و نیمه سنگین

جنایات

حزب دمکرات

روز ۲۹ شهریورماه، ۵ تن از رفقاء سازمان کردستان حزب که عازم انجام یک ماموریت بودند در یک منطقه مرزی حائل بنام "شلیل" مورد تعرض جنایتکارانه حزب دمکرات قرار گرفتند. طبق توافق تاکنوئی، طرفین با وجود اینکه ضمن عبور از این منطقه به هم‌دیگر برخورد میکردند، از درگیری در آنجا خودداری مینمودند.

در این تهاجم جنایتکارانه یکی از رفقاء ضمن درگیری جان میباشد. و رفیق دیگر موفق میشود از منطقه درگیری خارج شده و خود را به واحدهای پیشمرگان کومله پرساند. اما ۳ نفر دیگر از رفقاء بوسیله افراد حزب دمکرات اسیر گرفته میشوند که بعد این حزب برای تکمیل اقدام جنایتکارانه اش رفقاء اسیر را تیرباران میکند. رفقاء که قربانی این جنایت حزب دمکرات شدند عبارتند از: رفقاء شهین ساعدی، نوذر مالک پوری، احمد عزیزی و عبدالله احمدی.

دو روز بعد، روز اول مهر ماه، حزب دمکرات دست به جنایت بی شرمانه دیگری زد. اول مهر یکی از رفقاء ما به نام رحمان رمضانی به قصد دیدار خانواده‌اش از واحد خود جدا شده بود. رفیق رحمان در مسیر خود با کمین حزب دمکرات روپرو میشود. رفیق دست به مقاومت میزند و پس از یک درگیری نیم ساعت به اسارت افراد حزب دمکرات در می‌آید. حزب دمکرات رفیق رحمان را نیز پس از اسارت تیرباران میکند.

همچنین روز دوم مهر ماه در جریان یک درگیری بین چند واحد از پیشمرگان کومله و گردان ۲۶ سقز با تعداد زیادی از نیروهای حزب دمکرات که اقدام به یک کمین گذاری وسیع کرده بودند، رفیق کریم رحمانی بر اثر اصابت ترکش آر-بی-جي، جانباخت. در این درگیری تلفاتی بر افراد حزب دمکرات وارد شد.

کمین در جاده

سنندج - مریوان

مقداری مهمات بدست رفای ما افتاد. در جریان عقب نشینی نیروهای رژیم، مناسفانه محل استقرار دو نفر از رفای، محمد نرگسی و شعبان سعیدی، مورد شناسائی مزدوران رژیم قرار گرفت و این رفای در اثر آتشباری نیروهای رژیم جانباختند.

مقابله با یک تهاجم

چند واحد از پیشمرگان تیپ ۱۱ سنندج، حین اجرای ماموریت‌های خود در منطقه "زاورود" سنندج، شب ۲۴ شهریور، ۲ بار با نیروهای رژیم روبرو و درگیر میشوند. رفای ما ابتکار و سرعت عمل خود، هرگونه تلاش رژیم را برای ضربه زدن نفس برآب کرده و با وارد آوردن تلفاتی آنان را فراری میدهند.

کمین در فاصله یک کیلومتری مریوان

روز ۱۷ مهرماه، چند واحد از رفای گردان فواد، در یک کیلومتری شهر مریوان، یک کمین گذاری گسترده را به اجراء درآورند. یک دستکاه توبوتای رژیم حاوی ۲ سرنشین به کمین افتاد. در اثر آتش سلاح پیشمرگان، خودرو منهدم و هر دو سرنشین آن بهلاکت رسیدند. رفای ما بعد از خارج کردن جنازه‌ها و یک قبضه کلاشنیکوف و مقداری استاد نظامی، خودرو را به آتش کشیدند.

آزادی ۱۸ نفر از اسرای جنگی

زندان مرکزی کومله طی اطلاعیه‌ای اعلام کرد که ۱۸ تن از اسرای جنگی را آزاد کرده است. این افراد در جریان تصرف پایگاه‌های "سرده" و "گلی کران"

روز ۲۳ شهریور، چند واحد از پیشمرگان کومله از تیپ ۱۱ سنندج، ۲ کیلومتر از جاده سنندج - مریوان را به کنترل خود درآورند. یک خودرو نظامی رژیم حامل ۲ پاسدار به کمین افتاد. در نتیجه آتش سلاح پیشمرگان ۲ تن از سرنشینان آن کشته شدند و نفر سوم زخمی و اسیر شد که همانجا توسط پیشمرگان آزاد گردید. حسین نیکوهی یکی از فرماندهان رژیم و فرمانده محور سنندج - مریوان در این درگیری بهلاکت رسید. یک قبضه کلت کمری و مقداری استاد بدست رفای ما افتاد.

کنترل جاده

در منطقه مریوان، روز ۱۵ مهرماه، مسیری بطول ۱ کیلومتر و بمدت یک ساعت و نیم در کنترل پیشمرگان کومله از تیپ ۱۱ سنندج و گردان فواد قرار گرفت. در این فاصله دهها ماشین مورد بازرسی قرار گرفت، برای مسافرین سخنرانی شد و تعداد زیادی تراکت و نوشته‌های حزب کمونیست در میان آنان پخش گردید. در بخشی از این عملیات یک خودرو رژیم به کمین پیشمرگان افتاد و ۲ تن از سرنشینان آن به اسارت درآمدند که ۲ روز بعد آزاد شدند. خودرو نیروهای رژیم به آتش کشیده شد.

درگیری پیشمرگان کومله با نیروهای رژیم در یک روستا

روز ۱۹ مهرماه، در حالیکه چند واحد از رفای تیپ ۱۱ سنندج و گردان فواد در یکی از روستاهای اطراف شهر مریوان مستقر بودند، از حضور تعدادی از نیروهای رژیم در داخل روستا مطلع شدند. با تعرض پیشمرگان یکی از افراد رژیم کشته و بقیه متواری میشوند. در این درگیری فرمانده یکی از پایگاه‌های رژیم بهلاکت رسید و یک قبضه تفنگ و

از گردان کاوه مورد تعرض قرار گرفت. در عملیات روز ۲۲ مهر، ۲ نفر از مزدوران رژیم کشته و چندتن دیگر زخمی شدند.

اجرای این عملیات‌ها با مراسم "هفت وحدت" رژیم مصادف بودند و در شرایطی صورت گرفتند که نیروهای رژیم در مقیاس وسیعی متمرکز و در حال آماده باش بسی میبردند. با وجود این نیروهای رژیم نتوانستند اقدام موثری علیه رفای ما بعمل آورند.

همچنین روز ۱۴ آبان چند واحد از رفای پیشمرگ گردان ۲۶ سقز، یک پایگاه دیگر نیروهای رژیم واقع در مسیر جاده اصلی سقز - مریوان را زیر آتش سنگین و دقیق خود قرار دادند. در جریان این تعرض نلفات و خساراتی به پایگاه نیروهای رژیم و افراد مستقر در آن وارد آمد.

حضور رفای پیشمرگ

در شهر بانه

شب ۲۶ شهریور، چندین واحد از پیشمرگان کومله از گردان بانه و گردان ۲۴ مهاباد، برای اجرای یک طرح عملیاتی وارد شهر بانه شدند. رفای پیشمرگ در دو محله این شهر مستقر شده و بمنظور اجرای کمین و تعرض به قرارگاه‌های رژیم، آرایش نظامی بخود گرفتند. نیروهای رژیم از حضور رفای ما مطلع شده بودند اما از هرگونه رفت و آمدی خودداری کردند. رفای پیشمرگ قرارگاه بازارسی و محل پارکینگ خودروهای نظامی را با آتش سلاح نیمه سنگین و سبک خود درهم کوبیدند. در جریان این تعرض حداقل ۴ تن از افراد رژیم کشته و زخمی شدند و خسارات فراوانی به استحکامات و خودروهای نظامی رژیم وارد کشت. در طی اجرای این عملیات شعارهای رزنه باد حزب کمونیست ایران و رزنه باد سوسیالیسم سراسر منطقه عملیاتی را فرا گرفته بود.

همزمان با اجرای این بخش از عملیات، چندین واحد دیگر از پیشمرگان، در میان مردم این دو محله به بخش اوراق تبلیغی و نشریات حزب کمونیست بردند.

مردم شهرهای سنتنج، کرمانشاه، مریوان،
کامیاران، دیواندره و قروه، یاد رفیق
صدیق کمانگر را گرامی داشتند.

دیواندره و کامیاران به شهر سنتنج آمدند، و با حضور گستردۀ خود در مراسم گرامیداشت یاد رفیق صدیق عصّلا تقلاهای مزدوران رژیم را برای جلوگیری از این حرکت مردم خنثی، و هر بار سرکوبگران را به عقب نشینی وادار گردند. روز پانزدهم شهریور، در حالیکه بر تعداد شرکت کنندگان در مراسم که از شهرهای مختلف آمده بودند افزوده شده بود، جمع وسیعی از مردم بطرف گورستان شهر سنتنج حرکت گردند و در محل مزار جانباختگان این شهر، برای ارج گذاردن به یاد رفیق صدیق کمانگر، مراسم بزرگ و باشکوهی برپا گردند که هزاران نفر در آن شرکت نمودند.

نیروهای جمهوری اسلامی علی‌برغم اینکه از برگزاری این مراسم مطلع بودند، اما با مشاهده انبوی مردم خشمگین، جرات دخالت و جلوگیری از آن را نیافتدند. یکی از فرماندهان جمهوری اسلامی به نیروهایشان دستور داده بود که برای جلوگیری از لبریز شدن خشم مردم، خود را از انتظار جمعیت دور نگهدازند. همچنین در بخششایی از شهر، دو سه روز اول مقاومه‌ها تعطیل شدند.

علاوه بر این مراسم علنی و بزرگ، کارگران و زحمتکشان شهر سنتنج که خود از نزدیک رفیق صدیق را می‌شناختند در اجتماعات و محافل خود، و در محل کار و زندگی و اماکن عمومی، خاطره رفیق صدیق را گرامی داشتند.

بنا به خبری از شهر سنتنج، روز چهاردهم شهریور، بدنبال اعلام خبر ترور جنایتکارانه رفیق صدیق کمانگر از صدای انقلاب ایران، اهالی شهر سنتنج در حال ناپاوری و با وجود کینه و غم سنگینی که وجودشان را فرا گرفته بود، با پرس و جو از یکدیگر جزئیات این جنایت جمهوری اسلامی را دنبال می‌کردند. عصر همین روز با اعلام مجدد خبر از صدای انقلاب ایران، چهره شهر تماماً عوض شد بطوریکه آثار غم از دست دادن رهبری محبوب، و نفرت از جنایت جمهوری اسلامی در همه جای شهر احساس می‌شد.

در همین روز در حالیکه مردم شهر خود را برای شرکت در مراسم بزرگداشت یاد رفیق صدیق آماده می‌کردند، مزدوران سیاه برای جلوگیری از این حرکت خیابانها و کوچه‌های اطراف منزل بستگان رفیق صدیق را به کنترل خود درآوردند و سپس پدر وی را دستگیر کردند. اما اندکی بعد، سرکوبگران با مشاهده جو عمومی شهر که در اعتراض به ترور رفیق صدیق به خشم و جوشش درآمده بود، و در برای مردمی که کینه و نفرت از جمهوری اسلامی در میان آنان موج میزد، ناچار شدند پدر رفیق صدیق را آزاد کنند.

از همین روز بپایانی مراسم بزرگداشت شروع شد، و اهالی با رفتن به منزل خانواده رفیق صدیق گروه گروه در مراسم یادبود او شرکت گردند. روز پانزدهم شهریورماه، شمار زیادی از مردم شهرهای کرمانشاه، قروه، مریوان،

به اسارت پیشمرگان کومله درآمده بودند. اسمی آزاد شدگان از رادیو صدای انقلاب ایران - رادیو سازمان کردستان حزب - اعلام گشته است.

درهم شکستن یک تهاجم

روز ۲۸ شهریور، یک واحد از پیشمرگان کومله از گردان بانه، در پخته "کلی" با تعداد زیادی از نیروهای رژیم درگیر شدند. این درگیری با آمادگی قبلی نیروهای رژیم آغاز شد ولی با ابتکار عمل پیشمرگان، تلاش نیروهای رژیم برای ضربه زدن به پیشمرگان کومله ناکام ماند. در این درگیری حداقل ۵ تن از افراد رژیم کشته و زخمی شدند.

تماشاگران فوتبال در بوکان
۳ پاسدار را خلع سلاح و
۲۵ تن را کتک زدند

صبح روز پنجشنبه ۶ مهرماه، عده زیادی از مردم شهر بوکان برای تماشای یک مسابقه فوتبال بین تیم فوتبال این شهر و تیم فوتبال یکی از شهرهای گیلان در استادیوم ورزشی جمع شده بودند. حضور تعداد زیادی پاسدار در محل منجر به اعتراض تماشاگران و سرانجام درگیری آنان با افراد پاسدار می‌شود. درگیری وسعت می‌گیرد. واحدهای دیگری از نیروهای پاسدار سر میرسند و برای در بردن باقی وارد عمل می‌شوند. آنها اقدام به تیراندازی هوایی می‌کنند. ولی آنها نیز سریعاً در محاصره تماشاگران قرار می‌گیرند. در طول درگیری ۲۵ تن از افراد رژیم زخمی و ۳ نفر از آنان توسط مردم خلع سلاح می‌شوند. در بعدازظهر این روز، نیروهای پاسدار مباردت به دستگیری در سطح شهر می‌کنند. حدود ۵۰ نفر بطری پراکنده بازداشت می‌شوند.

در شماره ۵۳ کمونیست، متن اطلاعیه کمیته مرکزی درباره ترور رفیق صدیق کمانگر ناقص چاپ شده است. متن کامل این اطلاعیه را که از رادیوهای حزب پخش شده است اینجا میخوانید.

اعلامیه کمیته مرکزی درباره ترور رفیق صدیق کمانگر

آنچه برای کارگران و مردم زحمتکش عزیز و گرامی است، درهم آمیخته است. او در قلوب مردم محروم کردستان جای داشت و این جایگاه را حفظ خواهد کرد.

از دست دادن او بی شک برای حزب ما، برای طبقه کارگر، و برای مردم مبارز کردستان ضایعه بزرگی است. گرچه سر پرشور و قلب پرطیش او اینک در زیر خاک گور برای همیشه آرام گرفته‌اند، اما امر بزرگی که صدیق و همزمانش خود را وقف آن کرده‌اند، یعنی انقلاب کارگری و رهایی کارگران و همه پسریت، امروز در ایران بیشتر از همیشه نیرو گرد می‌آورد و می‌رود تا بصورت توامندترین جنبش اجتماعی فردای جامعه را رقم زند.

کمیته مرکزی حزب کمونیست ایران ضمن ابراز تسلیت به کارگران انقلابی سراسر ایران، مردم مبارز و زحمتکش کردستان، همزمان حزبی و خانواده رفیق صدیق کمانگر، ائمه اطمینان میکند که اینگونه اعمال جنایتکارانه رژیم اسلامی وی را از سراجام محتوم به گور سپرده شدن بدست کارگران و توده‌های تحت ستم نجات نخواهد داد.

سردمداران رژیم اسلامی ایران، که بیش از ده سال کپنه و هراس از صدیق کمانگر را در دل می‌پوراند و از خشم شلق کلام نافذ و فعالیت بسیج گرانه او بخود می‌بیجینند، باید بدانند که حزب کمونیست ایران با به هم فشرده کردن صفوں رزم‌منده خود، با تشدید فعالیت خویش در کلیه عرصه‌های مبارزاتی و با وارد آوردن ضربات هر چه مرگبارتر بر پیکر رژیم اسلامی به این ترور ضدانقلابی پاسخ خواهد داد.

گرامی باد یاد رفیق صدیق کمانگر
مرگ بر رژیم جمهوری اسلامی
زنده باد آزادی، برایری، حکومت کارگری

کمیته مرکزی حزب کمونیست ایران

۱۴ شهریور

با کمال تاسف باطلاع میرساند که در ساعت ۲ پامداد روز ۱۳ شهریور ماه رفیق صدیق کمانگر عضو کمیته مرکزی حزب کمونیست ایران و عضو کمیته مرکزی سازمان کردستان این حزب در یک حمله جنایتکارانه توسط یک خائن جمهوری اسلامی مورد سوء قصد قرار گرفت و حجان باخت.

برای جنبش کمونیستی و انقلابی متاخر ایران رفیق صدیق کمانگر نیازی به شناساندن ندازد. رفیق صدیق کمانگر چهره درخشان و مبارز باسابقه جنبش کمونیستی، یکی از سرشناس‌ترین و محبوب‌ترین رهبران توده‌های مردم و جنبش انقلابی کردستان، آزینتاتور و سخنور پرجسته توده‌ای، و از کادرهای بنیانگذار حزب کمونیست ایران بود.

از بیش از ۲ نهضه قبیل او آرمان کمونیسم و مبارزه در راه رهایی طبقه کارگر را هدف زندگی خویش ساخت و از آن پس حیات پرتابیوی وی با مبارزه مارکسیستی در سازمان عجین گردید. آغاز مبارزه متشکل مارکسیستی در تاسیس آن تا ظاهر شدن مخفی کومپلکس از اولین ماههای تاسیس آن تا ظاهر شدن بعنوان یک رهبر جنبش توده‌ای در دوران انقلاب علیه رژیم شاه، تبدیل شدن به رهبر و سخنگوی جناح رادیکال و انقلابی جنبش در مقابل ارتتعاج محلی و منهضی در جنوب کردستان، قرار گرفتن در راس توده‌های قیام کننده در سنجق، سپس درخشیدن همچون زبان گویا و آتشین مردم بپاخصه علیه رژیم اسلامی جدید در جریان نوروز خونین سنجق و در راس شورای انقلابی شهر، تداعی شدن با مطالبات و جنبش‌های حق طلبانه مردم محروم و زحمتکش شهر و روستا در جنوب کردستان، شرکت در هدایت جنگ انقلابی در کردستان، تبلیغات سوسیالیستی و آکاهگرانه برای کارگران در موقعیت یک کادر سرشناس حزب کمونیست ایران، و بالآخره شرکت در فعالیت‌های متنوع سیاسی و تشکیلاتی بعنوان عضو کمیته مرکزی حزب پخشی از کارنامه سیاسی پریار رفیق صدیق کمانگر را تشکیل میدهد.

نام صدیق کمانگر با مبارزات کمونیستی و انقلابی در ایران و کردستان، با مبارزه علیه ستمگران و زورگویان، با عصیان و بپاخصت، با درهم کوبیدن دشمنان مردم، و با هر

**گرامی بادیاد
جانباختگان راه سوسیالیسم**

و داستان نویسی عرصه‌هایی بودند که هر کدام در طول فعالیت انقلابی اش در خدمت پیشبرد کارهای مشخصی قرار گرفتند.

از یکی دو سال پیش از قیام رفیق ناصح در شهرهای سفز و سنتنج شاغل بود. در همین دوره با محافظی از مبارزین انقلابی در سنتنج و تهران در ارتباط بود. او همراه با آنان متون کلاسیک مارکسیستی را تکثیر و منتشر میکرد. حول و حوش قیام به تهران رفت و در روزهایی که مراکز قدرت دولتی در مقابل خشم و اراده اندکی کارگران و مردم زحمتکش تاب مقاومت نمی‌آوردند، در جریان تصرف پادگان عشت‌آباد، زندان قصر و سواک شرکت کرد.

بعد از قیام، رفیق ناصح یکی از چهره‌های فعال و پرکار "جمعیت دفاع از آزادی و انقلاب" در سنتنج بود. فیلم‌ها و عکس‌های بسیاری از صحنه‌های مقاومت و مبارزه کارگران و مردم زحمتکش کردستان، استاد تاریخی باارزشی هستند که از رفیق ناصح بیادگار مانده است.

او از قبل از قیام با کومله آشنا بود، اما فعالیتش در پیوستگی با کومله اساساً از دورهٔ بعد از قیام بود. انتشار روزمره "خبرنامه" کومله در شهر سنتنج که حاوی اخبار مبارزاتی مردم علیه رژیم جمهوری اسلامی بود، یکی از کارهای تبلیغی تشکیلات کومله در سنتنج بود که امور انتشاراتی آن عمدتاً به تنهائی بر دوش رفیق ناصح بود. دوستانش خاطره‌های زیادی از شب نخوابی‌ها، احساس مستولیت و پیگیری در انجام وظایفش را از او به یادگار دارند. هر روز صبح اول وقت "خبرنامه" آماده، توزیع در سطح شهر و ارسال به شهرهای دیگر ایران بود. او تا سال ۶۱ در انتشارات کومله در منطقهٔ جنوب و

یکی از فعالیت‌های مبارزات دانشجویی در دهه ۵۰، بهمراه تنی چند از دوستانش به انتشار یک نشریه دانشجویی دست زد. تکثیر و انتشار جزوای و اعلامیه‌های سازمانهای سیاسی آن زمان یکی دیگر از کارهایش بود.

در جریان این فعالیت‌ها یک بار دستگیر و روانه زندان عادل‌آباد شد. مدت این پس از آن زندان اهواز شد. حدود ۶ ماه طول کشید و سپس در جریان حبس ۶ ماهی از انتشار اعترافات دانشجویی برای آزادی زندانیان، ناصح نیز آزاد شد. زندان برایش تجارت بسیاری داشت. ادامه مبارزهٔ انقلابی دیگر چیزی تفکیک نایدیر از زندگی‌اش شده بود. بسیاری از روستاها و شهرک‌های کارگرنشین اهواز و دیگر شهرهای خوزستان را زیر پا گذاشت. با کارگران مبارز و محافظ مبارزاتی بیشتری آشنا شد و این همه در خدمت تعمیق هر چه بیشتر انگیزه‌های انقلابی اش قرار گرفت.

رفیق ناصح در دورهٔ سربازی نیز یک بار دیگر زندانی شد. او تحت نظام پرده منشاءه ارتضی نیز توائسته بود در میان سربازان ساده که اغلب روستائی و زحمتکش بودند، نفوذ و اعتباری کسب کند. به او اعتماد میکردند، حرفاشی را گوش میدادند و حرفاشیان را برایش میگفتند. حتی وقتی دورهٔ سربازی تمام شد و هرکس به شهر و دیار خود برگشته بود، هنوز با بسیاری از آنها ارتباط اش را حفظ کرده بود. همین وجهه و اعتبار، که از دید فرماندهان ارتضی پنهان نمانده بود، یک مورد تمرد از دستورات آنها، به بهانه‌ای برای بازداشت او تبدیل شد. این بار در زندان عادی مشهد و در میان بسیاری از واذگان و قربانیان فقر و بدینه این جامعه.

ناصح با هنر و ادبیات آشنایی داشت. گرچه هیچوقت فرصت کار جدی در این زمینه را نیافرته بود، اما به اعتبار ذوق و سلیقه شخصی اش، خطاطی، نقاشی، مجسمه سازی، فیلمبرداری، عکاسی

رفیق ناصح مرد و خ

آبان ۶۲، صدای حزب کمونیست ایران پخش اولین برنامه‌ای رسمی خود را آغاز کرد. صدای حزب از ابتدای کارش با صدای رفیق ناصح شناخته شده بود. بخش اعظم ادبیات حزبی ما، فراخوانهای حزب، با صدای گرم و رسای او از دل خلقان سیاه جمهوری اسلامی گذشت و به خانه‌های کارگران و محافظ آنان راه یافت و در میانشان منتشر شد.

شش سال از آن تاریخ گذشته است. رفیق ناصح همراه ۲۲ تن دیگر از همزمانش در جریان بمبازان یکی از مقرهای مرکزی کومله در اردیبهشت ۶۷ جان باخت. با مروری بر زندگی و مبارزاتش، یاد او و یارانش را گرامی و عزیز میداریم.

رفیق ناصح مرد و خ سال ۲۹ در خانواده‌ای متوسط در شهر سنتنج دنیا آمد. در سال ۴۹ به دانشگاه جندی شاپور راه یافت و با توجه به سابقه و پیشینه آشنایی‌اش با مسائل سیاسی، خیلی زود چند کانون مبارزهٔ انقلابی علیه حکومت شاه در آن سالها شد و در نقش

لیست جانباختگان

۵ سال اسارت در زندانی رژیم،
تیرباران شد.

۹ - شهین ساعدي، عضو حزب
کمونیست ایران و پیشمرگ کومله
۱۰ - نوروز مالک پوري، عضو حزب
کمونیست ایران و پیشمرگ کومله
۱۱ - احمد عزیزی، پیشمرگ کومله
۱۲ - عبدالله احمدی، پیشمرگ
کومله، این چهار رفیق در جریان توطئه
جنایتکارانه افراد مسلح حزب دمکرات،
روز ۲۹ شهریور در منطقه مریوان جان
باختند.

۱۳ - رحمان رمضانی، عضو حزب
کمونیست ایران و پیشمرگ کومله، روز اول
مهرماه توسط افراد مسلح حزب دمکرات
دستگیر و تیرباران شد.

۱۴ - کریم رحمانی، عضو حزب
کمونیست ایران و پیشمرگ کومله، روز دوم
مهرماه در جریان درگیری با افراد مسلح
حزب دمکرات جان باخت.

۱۵ - محمد نرگسی، پیشمرگ کومله
۱۶ - شهاب سعیدی، پیشمرگ کومله،
این دو رفیق روز ۱۹ مهرماه در جریان
اجرامی یک ماموریت تشکیلاتی در منطقه
مریوان در درگیری با نیروهای رژیم جان
باختند.

۱۷ - حسن کمانگر، عضو حزب
کمونیست ایران و پیشمرگ کومله.
۱۸ - سارا شریفی، پیشمرگ کومله،
این دو رفیق در شهریورماه در جریان
رویداد تاسف بار درگیری دو واحد از
پیشمرگان کومله در منطقه سفر، که
همدیگر را نشناخته بودند، جان باختند.

۱۹ - رسول حامدی، عضو حزب
کمونیست ایران و پیشمرگ کومله،
۲۰ - عثمان مرادی، پیشمرگ
کومله،
۲۱ - زاهد شفیعی، پیشمرگ
کومله، این سه رفیق در جریان موج
آخر کشتار زندان سیاسی، در زندان
جمهوری اسلامی تیرباران شدند.

در فاصله بین خرداد تا مهر ۶۸،
حزب کمونیست این یاران خود را از
دست داده است. رفقا:

۱ - خالد تازه کوچک، عضو حزب
کمونیست ایران و پیشمرگ کومله، در یکی
از روزهای خرداد ۶۸ در زندان سفر
تیرباران شد. رفیق خالد روز ۸
مرداد ۶۵، در حالیکه روز قبل از آن در
درگیری با افراد مسلح حزب دمکرات
زخمی شده بود توسط نیروهای رژیم دستگیر
شد.

۲ - محمد حسن محمودزاده،
۳ - سیدخالد حسینی، دو تن از
فعالیین و هواداران حزب کمونیست ایران
در کردستان، که پائیز ۶۳ توسط نیروهای
رژیم دستگیر شدند و بعد از نزدیک به
۵ سال اسارت روز اول مرداد ۶۸
تیرباران شدند.

۴ - زاهد گاوآهنی، عضو حزب
کمونیست ایران و پیشمرگ کومله،
۵ - بهمن ایوبی پیشمرگ کومله، این
دو رفیق روز ۲۴ مرداد در جریان درهم
شکستن تهاجم نیروهای رژیم در منطقه
ستندج جانباختند.

۶ - غلام کشاورز، چهره سرشناس
چنیش کمونیستی ایران، از بنیانگذاران حزب
کمونیست ایران و یکی از اعضای برجسته
حزب، روز ۴ شهریور ۶۸ در شهر
"لانرناکا" قبرس مورد سوء قصد توریستی
مزدوران جمهوری اسلامی قرار گرفت و
جانباخت.

۷ - صدیق کمانگر، عضو کمیته مرکزی
حزب کمونیست ایران، عضو کمیته مرکزی
سازمان کردستان حزب و از بنیانگذاران
حزب کمونیست ایران، روز ۱۳ شهریور
در جریان یک حمله جنایتکارانه، توسط
یک خائن مزدور جمهوری اسلامی مورد
سوء قصد توریستی قرار گرفت و جان
باخت.

۸ - ابوبکر رسولی، پیشمرگ و هوادار
کومله، روز ۲۵ شهریور ۶۸، بعد از

سیس مدتی در انتشارات مرکزی کومله
فعالیت داشت. رفیق ناصح در سال ۶۲
به عضویت رسمی در حزب کمونیست ایران
پذیرفته شد.

تیرماه ۶۱، صدای انقلاب ایران
آغاز بکار کرد. او یکی از اولین
همکاران این رادیو بود. آشنائی اش با
امور فنی رادیو، او را برای مسئولین
رادیو بسیار قابل اعتماد ساخته بود. با
آنرا بکار صدای حزب کمونیست در
آبان ۶۲ به صدای حزب منتقل شد. او
در پایه‌ریزی سفن و شووه کار یک رادیوی
ادامه کار و تلاش برای بالا بردن کیفیت
ارائه برنامه‌های رادیویی نقش برجسته و
کارسازی داشت.

کار او در رادیو حزب، به گویندگی
و ارائه برنامه‌ها محدود نمی‌شد. از
سال ۶۲ تا نیمه اول سال ۶۴ برنامه
"یاد جانباختگان راه سوسیالیسم" به همت
و تلاش او تهیه می‌شد. برنامه
دانستاخوانی که روز جمعه از صدای حزب
کمونیست پخش می‌شد، توسط او تولید
می‌گشت.

ناصح برای بازگویی زنده واقعیه و
تجاری که از لابلای حرفها، نامها و اظهارات
نظرات شنوندگان رادیو میرسید، برای بیان
خطای اینجا و آنجا در ذهن فعالین
مبارزات انقلابی دهه اخیر ایران جمع
شده بود و برای بیان تجارب مبارزات
کارگران در دیگر نقاط جهان در قالب
برنامه‌های زنده‌تر و گویا رادیویی، تلاش
قابل تحسین می‌کرد. گرچه او داستان
نویسی حرفه‌ای نبود، اما کارهای باارزشی
در این زمینه از خود به جای گذاشته
است.

هرگز در آینده بخواهد از تاریخ
شکل گیری جریان سوسیالیستی در میان
کارگران حرف بزنند، نقش اکاهگرانه
"صدای حزب کمونیست" را نخواهد
توانست نادیده بگیرد. رفیق ناصح در
این پروسه، چهره گویا و سیمای آشنازی
محافل کارگری و صدای نشر آکاهی بود.
کم نبودند کارگرانی که پس از شنیدن خبر
جانباختن رفیق ناصح از رادیو، در جمع ها
و محافل شان با بعض و کمینه از این
واقعه حرف زندد و به یکدیگر تسلیت
گفتند.

بقیه از صفحه ۳

نهایت تاریخ،

نه قاضی آن

قاسملو در جزوی از کمیت کومنله منتشر کرد برای اولین بار به حقیقت اعتراف نمود. در آنجا نوشته که در سندج

جنگ افروزی را کومنله کرد. من از

وطن دفاع کردم... وقتی مرکز کومنله

در سندج تصرف شد صورت تقسیم نامه

قرخانه به اصطلاح مهمات لشکر کردستان

به دست آمد که بین حزب دموکرات و

کومنله و فدائی خلق باید تقسیم میشد.

به هر حال عراق نتوانست خوشبختانه آن

طور در کردستان پیشروی کند که تصور

میکرد. زمانی که در مخفیگاه بودم نامه از آقای قاسملو به من رسید که دعوت

کرده بود به کردستان بروم. اگر آن

حرفها که علیه من گفته می شد راست بود

در آن صورت مرا به کردستان دعوت نمی کرد. من اصلاً به این نامه جواب ندادم.

کله کرده بود که چرا جواب نمیدهم.

گفتم من به کسی که در آن جنگ وی را

مسئول میدانم، چه جواب بدهم؟ جالب است بدانید، زمانی که کومنله و حزب

دموکرات حاضر شدند در ازای دادن تامین

اسلحة خود را به زمین پگزارند(۲)، من

به خمینی نامه نوشتم و تقاضای امان نامه

برای اینها کردم. خمینی از دادن جواب

صریح طفه رفت. به او گفتم نمی شود به

اینها گفت اسلحه را زمین پگزارید و بعد خلخالی را فرستاد سروقت شان.

اگر مانند پیغمبر امان بدهی، من با اینها وارد مذاکره بشوم. خمینی گفت

حالا شما همین جور امان بدھید. فهمیدم

که او این را نمیخواهد. من خودم به

اینها بیغام دادم که اسلحه خود را

زمین نگذارید. همه اینها مدارک دارند

و پیش من موجود است. در ایران هم

موجود است و روزی همه اینها روشن

میشود... در پاریس هم مساله حزب

دموکرات مطرح شد. من گفتم نه همان

مساله‌ای است که در تهران گفتم.

لماینده حزب دموکرات آمد اینجا گفت،

آن وقت ما اعلامیه دادیم و محکوم کردیم.

به هر حال من قبول کردم که راست

میگویند و پذیرفتم. بعداً با آقای

قاسملو دیداری داشتم که آقای تهرانی در

از شروع رسمی جنگ ایران و عراق هم بسط میدهد!

کافی است شخص حتی برای اولین بار هم شده سوالات و مسائل زیر را در مقابل خود قرار داده پنکوشد به آنها پاسخ دهد تا عمق ریاکاری و دروغ پردازی این نیمه دلچک - نیمه مستبد برملا شود:

۱- آیا جنگ ایران و عراق در فوریه دین و اردیبهشت ۵۹ که کشتار مردم سندج از طرف پادگان و واحد اعزامی مورد بحث آدمه داشت، شروع شد؟ و اگر نه، آیا بهم خوردن "طرح" کذابی بخطار این بود که واحد مورد بحث وارد پادگان سندج شد و شروع به گوله باران و خمپاره باران شهر کرد؟ آیا هیچ غیر متخصصی هم میتواند این را قبول کند که واحد اعزامی مزبور اصولاً میتوانست در مقیاس جنگ ایران و عراق موثر واقع شود؟ واقعاً هیچ مورخ یا تحلیلگر در هیچ کجای دنیا این تحلیل را دارد که جنگ ایران و عراق، و یا ایجاد تاخیر به مدت شش ماه در آن، را به عامل توطئه کذابی منتبه کند؟ آیا اگر اعزام این واحد نبود عراق به جای خوزستان کردستان را به عنوان نقطه اصلی تمرکز حمله خود انتخاب میکرد؟ آیا به این دلیل بود که جبهه شعالی در جنگ ایران و عراق بالتسهی فرعی بود و اگر آن جنگ سندج از طرف ۱. برآ نمیافتاد، این مساله عوض میشد؟ آیا آن واحد و بطور کلی پادگان سندج تا سه سال بعد هم، در ازای هزاران گوله‌ای که به طرف مردم سندج شلیک کرده بود، حتی یک گوله هم به طرف عراق شلیک کرد؟

جنگ ایران و عراق دارای علل تاریخی، اقتصادی، و سیاسی پردازه منطقه‌ای و بین المللی مخصوص به خود است و منتبه کردن علل و یا زمان شروع آن، به عامل جنبش کرد، نه حتی با روایت مبتذل بنی صدری و مبنی بر "اطلاعاتی" که گویا این یا آن مرحوم از جایی خردباری کرده بوده، بلکه به هر شکل دیگر آن هم، از لحاظ تاریخی نادرست است و تاکنون نیز هیچ آدم جدی چنین ادعایی نکرده است. همانطور که جنبش کردستان نیز ریشه در عوامل تاریخی و نیز

کتابش نوشته است. من به قاسملو گفتم ما دو نفری اینجا نشسته‌ایم، و من به

شما میگوییم چرا این کار را کردید؟ همین استدلال را کرد و گفت تقصیر ماجراه سندج با کومنله بود. گفتم جریان تقسیم نامه چیست؟ گفت وقتی دیگر جنگ شروع شد نمی توانستیم دیگر دخالت نکنیم... (راه ارانی، شماره ۱۶، مهر ماه ۶۸، تاکیدها از مشت).

این توجهات و اتهامات بیش از آن بی اساس و ساختگی و واقعیات تاریخی مساله بیش از آن روشن و مستند هستند که من خود را به بحث و استدلال مفصلی نیازمند احساس کنم، بعلاوه صحیح تر میدانم توضیح اثباتی و مشروح تاریخ این رویداد در متن بررسی عمومی تر تاریخ انقلاب و مبارزه طبقاتی در دهه اخیر در کردستان صورت گیرد نه در موضع جوابگویی به یاوه گویی این و آن. از این گذشته جوابگویی، ولسوغی مستقیم، به کسی که سطح اخلاق، امانت و شهامت او تا این حد نازل باشد، سخت ناخواهد است. لذا من تنها در حدی که انجام وظیفه‌ای که در ابتدای نوشته به آن اشاره کردم، ایجاب نماید، به پاسخگویی می پردازم. و به این منظور ذکر نکات زیر را چه در رد این یاوه‌گویی‌ها و چه در توضیح مساله مورد بحث و منجمله نقش کومنله و حزب دموکرات لازم و کافی میدانم:

بنی صدر در توضیح علل جنگ سندج و توجیه نقشی که در فرستادن نیرو برای سرکوب مردم کردستان و اشغال و بخون کشیدن شهر سندج داشته است، داستانی سرایا جعلی اختراع میکند که خود وی دروغ بودن آن را بهتر از هر کس دیگری میداند. بطور کلی مربوط کردن انقلاب و جنبش‌های انقلابی کارگران و مردم زحمتکش به "ایادی بیگانه"، "دشمن خارجی" و غیره حیله کهنه همه مرتعین و دولت‌ها و جریانات بورژوا است. بالاخص منتبه کردن مساله کردستان و مبارزات انقلابی آن و مطالبات خلق کرد به توطئه عراق، خود توطئه شناخته شده‌ای است و از چندین سال قبل تاکنون مضمون رسمی تبلیغات جمهوری اسلامی از مساله است. دروغی که بنی صدر امروز عنوان میکند هیچ فرقی با تبلیغات ج. ا. ندارد، جز اینکه وی آنرا به شش ماه قبل

حتی از نظر جرم شناسی صرف هم که به قضیه نگاه گنهم بینی صدر چز جنون دسته جمعی و زایل شدن عقل یک ملت توضیع دیگری برای انگیزه مردم کردستان ندارد. بربطیق این سناریو هر کس بالآخره سهم خود را دریافت میکرد: عراق قرار بود نصف ایران را پگیرد، بختیار حکومت را به دست میگرفت، اما مردم کردستان چه؟ آنها فقط قرار بود خودشان را به دست جمهوری اسلامی به کشت یدهند! بد این ترتیب قاتل دارد از توطنه مقتول برای به کشت دادن خود به دست وی صحبت میکند!

همه میدانند که بینی صدر می باشد، اما این دیگر براستی سفاهت و رذالت توان است.

۴- بینی صدر عامده اه از ذکر هر گونه پیشینه و زمینه سیاسی جنگ سنتنچ خودداری میکند. گویند فقط یک بار رژیم جمهوری اسلامی، زمانی که بینی صدر بر سر کار بود، کردستان را مورد حمله و تعرض نظامی قرار داد که آنهم کاملاً موجه بود و "کشور" را از "رقن" نجات داد، چرا که توطئه ای را ختنی کرد که از جانب خود مردم کردستان و بالاخص سنتنچ - برای ایجاد همین حمله! - ریخته شده بود، ولی آیا اولاً - مگر این ابتدای جنگ کردستان بود؟ و یا مگر با آن پایان گرفت؟ و ثانیاً - آیا خصلت و ماهیت این نبرد بخصوص در جنگ کردستان، نسبت به تمام دوره ده ساله ای که این جنگ ادامه دارد، به طور منحصر به فردی مقاومت بود؟

در واقع نه جنگ سنتنچ در فروردین و اردیبهشت ۵۹ یک اقدام مجزا، منحصر به فرد و جدا از کل سیاستهای قبل و بعد از این رویداد است و نه حتی نحوه توجیه و شیوه عوامگریبی در قبال آن متفاوت است.

اگر حتی از توطئه ها، تحریکات و تجاوزگری های مکرر و خوین رژیم اسلامی علیه مردم کردستان، که تقریباً از همان بدو بر سر کار آمدن این رژیم آغاز شد و بازگو کردنش در حوصله این نوشته نیست، بگذرم و فقط یورش سراسری و اعلام شده و تمام عیار وی به کردستان را

تکرارش میکنید که این واحد برای تقویت در مقابل عراق و ختنی کردن طرح کذا بی اعزام میشد؟ و اگر این اقدام نمی شد، "کشور ما میرفت"؟ بالاخره آیا این واحد (و واحدهای اعزامی دیگر به کردستان تا ماهها و سالها بعد هم) به جنگ عراق رفت یا به جنگ مردم شهر سنتنچ و بقیه کردستان؟

خود بینی صدر که میداند تخیلات دروغین او هیچگاه در واقعیت وجود نداشته است، اینطور سروته قضیه را هم می آورد: "بهر حال عراق نتوانست خوشبختانه آنطور در کردستان پیشروی کند که تصور میکرد."

راستش این دیگر عوامگریبی هم نیست، رذالتی است که تنها از بینی صدر برمی آید.

۳- بینی صدر مانند قاتلی که سعی میکند دیگری را مسبب قتلی که اتفاق افتاده است معرفی نماید، تلاش میکند داستانی جعلی چور کند و برای اثبات بیتناهی خود صحنه سازی نماید، اما در این راه حتی قادر نیست انگیزه های قابل درکی به کسانی که او سعی میکند بعنوان مقصص معرفی نماید مناسب کند. بر طبق داستان بینی صدر باید عراق در اول حمله نصف ایران را میگرفت و حکومت بختیار را مستقر میکرد و "جزء همین برنامه هم این بود که مساله کردستان را با کشtar حل کنند".

قسمتی ای دیگر این داستان به جای خود، اما مردم کردستان چگونه میخواستند مساله خودشان را با کشtar خودشان حل کنند؟ و این چگونه "حل" است که ممکن است خلق کرد به آن تمایل نشان داده باشد؟ وانگی در ازای قبول این "حل" مساله کردستان با کشtar، قرار بود چه امتیازی به مردم کردستان داده شود؟ بالاخره آنها بظاهر چه حاضر میشند همه این توطئه خوبیار را بر سر خودشان در بیاورند؟ بینی صدر حتی اشاره ای هم به این موضوع نمیکند.

و بالاخره اگر قرار است که کومنله در این طرح کذا بی نقشی میداشت، ساختی، انگیزه و منافع سیاسی قابل توضیع او چه میتوانست باشد؟ صرفنظر از شریزانه بودن این اتهام،

وضعيت اجتماعی و سیاسی ایران و کردستان، از آنجمله انقلاب ایران، دارد و منتبه کردن آن به عوامل خارجی و غیره، حتی اگر قصد لجن مالی و تخطیه گری نباشد، باز هم از لحاظ تاریخی و سیاسی بکلی نادرست است. ساده‌ترین دلیل اینکه جنبش کردستان و جنگ کردستان قبل از جنگ ایران و عراق، هنگامیکه اثری هم از این مخاصمه وجود نداشت، شروع شد و با پایان آن هم پایان نکرته است.

و اما اگر صحبت بر سر برهه برداری عراق از جنبش انقلابی مردم کردستان ایران، بعنوان یک عامل عینی، طی دوران جنگ است، در اینصورت باید یادآوری کرد که خود این دولت نیز با مساله کرد و با جنگ کردستان در کشور خود مواجه بوده است. بنابراین در کل عامل جنبش کردستان نمیتواند بطور یک جانبه به عنوان عامل مساعد عینی بفعی هچگدام از این دولت در نظر گرفته شود.

اما بگذارید ما یک رابطه بسیار واقعی و روشن را که بین جنگ ایران و عراق و جنبش انقلابی کردستان وجود داشته است، و هم اکنون نیز از خال حرفهای بینی صدر خود را نشان می‌دهد، یادآوری کنیم: یکی از کارکردهای جنگ ایران و عراق برای رژیم اسلامی ایران، نه فقط در کردستان بلکه در سرتاسر ایران، سرکوب انقلاب، جنبش کارگری و جنبشها و مبارزات حق طلبانه توده ها بنام جنگ با عراق بود. بینی صدر هنوز هم در این رابطه عیناً مانند رژیم عمل میکند. این دست نشانده معزول خمینی هنوز هم دارد از جنگ ایران و عراق - حتی در مورد رویدادی مربوط به شش ماه قبل از آغاز آن - علیه انقلاب و جنبش انقلابی برهه برداری میکند.

۲- بالاخره کدامیک درست از آب درآمد و زمان کدامیک را اثبات کرد: این را که کومنله میکفت اعزام این ستون برای سرکوب مردم شهر سنتنچ بطور بلاواسطه و سرکوب مردم کردستان بطور متعاقب است و مساله عراق بهانه و یا در بهترین حالت مستمسکی برای همین کار است، یا ادعای شما که حتی هم اکنون هم

فرمانده کل قوای خمینی در طراحی این سیاست و اتخاذ این تصمیم سهیم بوده است. او بود که به ارتش گفت تا خلع سلاح کامل مردم کرد پوتین هایشان را باز نکنند. تحت هدایت و با اطلاع و تایید وی پادگانی که گویا قرار بود در مقابل عراق تقویت شده باشد، ۱۴۰۰ گله توپ و خمپاره بر سر مردم شهر فرو ریخت و بسیاری چیزهای دیگر. عوام‌فریبی‌های پلاحت آمیز بنی صدر در مورد جدا کردن و بی ربط کردن این نبرد معین به تمام سیاست جمهوری اسلامی، به کمین‌های اعلام شده و پر حرارت خود بنی صدر در همین رابطه، به جنگی که قبل، همزمان و بعد از آن توسط همین رژیم با همین مردم ادame داشت و دارد، و متسب کردن توطئه به قربانی این تجاوز، تنها بعنوان تلاش‌های نفرت انگیز تپهکار این پرونده برای فرار از محکومیت ثبت خواهد شد.

بعلاوه خود سیاست عمومی رژیم جمهوری اسلامی در قبال کردستان نیز تنها در چهارچوب سیاست‌های عمومی تر این رژیم در قبال انقلاب، در قبال کارگران و تشکل‌های کارگری، در قبال مردم زحمتکش و جنبش‌های حق طلبانه آنها، در قبال کمونیستها، در قبال زنان، در قبال اقلیت‌های ملی و مذهبی، در قبال آزادی‌های سیاسی و نظایر این‌ها مکان درست و کامل خود را پیدا می‌کند و در تمام ابعاد آن درک می‌شود.

باید از این کهنه نوکر خمینی پرسید آیا رابطه سیاست و عمل شما در کردستان با کلیت سیاست‌های جمهوری اسلامی از چه قرار بود؟ آیا سیاست و عملکرد شما در کردستان پدیدهای بکلی جداگانه، مجرما و منحصر به فرد بود یا جزئی از کلیت سیاست و خط مشی جمهوری اسلامی بشمار میرفت؟

همچنین آیا رابطه این سیاست و عملکرد مشخص شما در کردستان با مجموعه عملکردهای خود شما از چه قرار است؟ موضع شما در مقابله با کارگر و جنبش کارگری که "شورا پورا مالیه" باید کار کنی، نیز به خاطر خنثی کردن توطئه بختیار و عراق بود؟ علمداری اشغال و به خون کشیدن دانشگاه توسط "مردم" حزب الله چه؟ آیا همه این‌ها همراه با آن

حزب دموکرات، آغاز به پیش روی در محورها و یا مناطق معین و شروع به اشغال نقاط معین، سخت تر کردن موضع تبلیغاتی و سرازیر کردن مجدد لجن پراکنی‌ها و عوام‌فریبی‌های مشتمیز کننده در مورد جنبش انقلابی کردستان و نظایر اینها، جای شکی برای هیچکس باقی نگذاشته بود که این حمله قریب الوقوع است. و بالآخره نیز این دومین تهاجم گسترده و سراسری به کردستان آغاز شد. این بار رژیم اسلامی با تجربه بیشتر و با نقشه و تدارک کافی دست به عمل زد و مطابق طرحی که داشت می‌باشد ابتدا شهرها، سپس محورهای اصلی و سرانجام محورهای فرعی و مناطق روستایی را اشغال کند، یعنی تقریباً همان کاری که طی چند سال نبرد گسترده و خونین به آن دست یافت و در نتیجه آن امروزه مبارزه مسلحانه در کردستان شکل پارهیزانی کامل به خود گرفته است.

حمله به سنتنج جزئی از این نقشه و در آن موقع جزء مهمی از آن بود، کرجه اولین اقدام جنگی ج.ا. برای اشغال مجدد کردستان و اولین نبرد مقاومت مردم کردستان به حساب نمی‌آمد. در واقع مقدمات و تعریضات اولیه برای دومین تهاجم گسترده رژیم اسلامی به کردستان فی الحال شروع شده بود، تعریضات مکرر نیروهای رژیم به کامیاران که از همان بهمن ماه ۵۸ شروع شده بود، شکل کاملاً گسترده به خود گرفت و به حملات تمام عیار نظامی برای اشغال این منطقه تبدیل شد. همینطور در مورد مناطق شمالی کردستان رژیم تعریضات مسلحانه جدی خود را از دره قاسملو آغاز کرده بود. برای هر کدام از این موارد نیز بهانه لازم تراشیده می‌شد و "توطئه" خاصی بدتر یا بهتر از مال بنی صدر عنوان می‌شد.

خود کمین بنی صدر در مورد خلع سلاح مردم کردستان، کمینی که وی به هزار طریق آنرا پیش می‌کشید و در آن موقع اصرار داشت با عدایت آن تداعی شود، خود جزئی از همین تصمیم سردمداران رژیم اسلامی برای پس کشیدن از سیاست و عده و وعید و به مورد اجرا گذاشتن دومین تهاجم گسترده و پایان دادن کامل به مقاومت خلق کرد و زحمتکشان کردستان از طریق سرکوب تمام عیار و قطعی بود. بنی صدر در موضع رئیس جمهور و

مأخذ بگیریم، تاریخ آن به ۲۸ مرداد ۵۸ بر میگردد. جنگ سیستماتیک و طولانی مدتی هم که بدنبال آن در کردستان در گرفته است، هنوز ادامه دارد. حمله خونین به سنتنج در بهار ۵۹ که بنی صدر ابیتکار آنرا به دست گرفت، و یا دست کم آن موقع میل داشت این طور نتیجه گرفته شود و در این مصاحبه هم آنرا رد نمیکند، هر چقدر برجسته، تنها یکی از حلقه‌های سیاست عمومی رژیم جمهوری اسلامی در سرکوب کردستان و یکی از سلسله تعریضات خونین آن در طول تاریخ ده ساله جنگ ارتجاعی جمهوری اسلامی علیه زحمتکشان کردستان است.

بدنبال فرمان هجوم خمینی در ۲۸ مرداد سال ۵۸، که به بهانه نجات زنان مسلمانی که گویا توسط کوئیستها و کفار در مسجد جامع سنتنج به گروگان گرفته شده بودند، صادر شد، جنگی در کردستان به راه افتاد که هنوز هم ادامه دارد و بیش از وقفه‌ای چند ماهه حتی آتش بسی هم به خود نمیده است. در اولین مرحله این جنگ که تقریباً سه ماه به طول انجامید، نیروهای ج.ا. پس از موقوفیت‌های زود گذر اولیه به دلایل متعدد دچار شکستهای گسترده‌ای شدند، رژیم بنچار و به منظور جلوگیری از فروریختگی کامل قوای مسلح خود در این منطقه، بدست آوردن امکان مانور سیاسی، کسب وقت برای تجدید قوا و تدارک حمله گسترده، و ایجاد و یا توسعه شکافهای داخلی در نیروهای سیاسی کردستان، برای مدت بسیار کوتاهی در دوره حکومت بازرگان چهره سیاست خود را تغییر داد: خمینی "پیام صلح" داد، دولت بازرگان "هیات ویژه" به کردستان فرستاد، پیشنهاد آتش بس کرد و به بازی با مساله مذاکرات مشغول شد.

تمام کلیات و جزئیات سیاست ج.ا. در آن دوره گواهی میداد که تدارک سیاسی و تبلیغاتی و نظامی برای تهاجم جدیدی علیه خلق کرد در کار است که دیر یا زود آغاز خواهد شد. تبدیل مذاکرات به مضحکه در همکاری با قاسملو و حزب دموکرات، مانورها و دفع الوقت‌ها، دو بهم زنی‌ها، تقویت‌های نظامی وسیع و آشکار ایضاً در همکاری و بند و بست با

خواهانه وی نسبت به بنی صدر ضمن اینکه سندی است بر پوکانگی عمیق و ناخوانایی جنبش انقلابی و حزب دموکرات، این را هم نشان میدهد که بنی صدر هنوز هم عیناً همان سیاست آتشنای جمهوری اسلامی در قبال حزب دموکرات و کومله را از جانب خود ادامه میدهد.

۷- در مورد مقاله "جنگ افروزی" در کردستان نیز ذکر چند کلمه ضروری است.

عامل ایجاد و تداوم جنگ در کردستان، به شاهادت تاریخ زنده ده ساله اخیر و نیز به استناد کوهی از استناد و شواهد مسلم و غیر قابل انکار، چنان روشن است که هرگونه تلاشی برای تحریف و وارونه نشان دادن آن پیش از هر چیز تعجب انسان را بر می انگزد. معبداً این تلاشی است که هر از گاهی از طرف سختگویان رژیم اسلامی و یا همدستان وی که در بی تبرئه و توجیه این رژیم و پرده پوشی جنایات آن بوده‌اند، در مناسبت‌های مختلف بعمل آمده است. آنچه بنی صدر امروز در مورد "جنگ افروزی کومله" ادعا میکند تنها تعلق عمیق و اساسی او را به مبانی جمهوری اسلامی و مواضع سیاسی این رژیم نشان میدهد و نیز این را که در ضدیت و مقابله با انقلاب و جنبش انقلابی کارگران و مردم زحمتکش هیچ فرق اساسی بین این دو وجود ندارد. (۴)

در همان دوره آتش بس چند ماهه - که حتی طی آن نیز جمهوری اسلامی هرگز از توطئه‌گری‌ها و حادثه سازی‌های نظامی دست برنداشت - هیات ویژه دولت هیچگاه حاضر نشد قدم اول یک مذاکره جدی را نیز، که همان برسیت شناختن طرف مذاکره بعنوان طرف مذاکره است، بردارد و حتی این را بپذیرد که خلق کرد حداقل حق انتخاب نمایندگان خود برای مذاکره را دارد.

کیست که فراموش کرده باشد که باصطلاح مذاکره رسمی هیات ویژه دولت جمهوری اسلامی با هیات نمایندگی خلق کرد تنها ۴۵ دقیقه طول کشید که آنهم صرف معارفه و سخنرانی‌های افتتاحیه شد؟ تمام ملاقات‌های بعدی از طرف جمهوری اسلامی

ع- اما علت مشخص دیگری هم برای انتخاب این منطقه بعنوان نوک تیز حمله نیروهای ج.ا. وجود داشت و آن اینکه سردمداران ج.ا. امیدوار بودند با اتکا به بند و بسته‌های پنهانی با حزب دموکرات، که از مدتها پیش ادامه داشت و خود یکی از عوامل تسهیل کننده تعرضات ج.ا. بود، وی را در مراحل اولیه تهاجم کماییش خنثی نگاه دارند. حزب دموکرات با خوش و پیش هر مامور حکومت در پشت درهای بسته هم تحت تأثیر قرار میگرفت و این کار برای رژیم هم هیچ خرجی نداشت. همه استنادات بنی صدر به حسن اخلاق قاسملو و عدم شرکت حزب دموکرات در "توطئه" مزبور و در "جنگ افروزی" در سنتنج هم تنها برگه‌های موئیقی بر شرکت حزب دموکرات، ولو به شکل البت دست، ضمنی و الفعالی، در توطئه واقعی و متحققه شده رژیم جمهوری اسلامی برای سرکوب مردم کردستان، و در آن مقطع و بطور مشخص جنگ سنتنج، ارائه میکنند.

بنی صدر و قاسملو هر دو با متهم کردن کومله به جنگ افروزی در سنتنج ضمن تلاش برای دفاع از نقش تنکینی که هر یک به نحوی در آن مقطع ایفا کرده‌اند، پناگزیر به تطهیر و تبرئه جمهوری اسلامی و کلیت سیاست آن می‌غلتند. هر دو باین ترتیب علیرغم خواست خود گواهی میدهند که واقعاً چه توطئه‌ای در کار بوده است.

بنی صدر در طول بحث خود در این مورد بارها به قاسملو و اینکه او در این جریان، کومله و نه جمهوری اسلامی و شخص بنی صدر را مقصراً میدانسته استناد میکند. باین ترتیب ناخواسته خط باطلی بر روی ادعای توطئه کذایی مشترک عراق و بختیار و کومله می‌کشد و نشان میدهد تا چه حد جنگ سنتنج نقشه و عمل حساب شده جمهوری اسلامی بوده و چگونه در ختنی کردن حزب دموکرات و حتی کشاندن وی به توجیه سیاسی و تبلیغاتی این نقشه موفق هم بوده است.

این که حزب واقع بین ما در این میان جز رسوابی نصیبی نبرده و قریب ده سال است که بدنبال وعده‌های هنوز اجابت نشده جمهوری اسلامی روان است، موضوع علیحده‌ای است. بهر رو، استناد به مواضع قاسملو و شیوه برخورد پوزش

گسیل ارتش برای سرکوب مردم سنتنج و بقیه کردستان به برقراری و تحکیم سلطه ج.ا.، که امروز با غسل تعیید یافته‌ان جدید ناسیونال - لیبرالیسم نشسته و عقلتان را روی هم گذاشتاید و دارید علیش را بررسی میکنید، کمک کرد، و یا خیر جزی از برنامه شما برای "متخد کردن نیروهای طرفدار آزادی" بود؟!

۵- دانستن اینکه چرا اشغال سنتنج و سرکوب کامل و به خون کشیدن آن برای جمهوری اسلامی به یک نقطه گرهی در اجرای سیاست فوق تبدیل شده بود و چرا اصولاً وی تهاجم گستردۀ خود را از این منطقه آغاز کرد، خود به برخلا کردن توطئه رژیم در آن موقع و دروغ پردازی کنونی بنی صدر کمک میکند. (۳) در واقع خود بود. دلیل آن هم روشن بود: سنتنج مرکزی برای ابتکارات انقلابی زحمتکشان و گسترش رادیکالیسم جنبش کردستان شده بود، جایی که شوراهای محلات و بنکه‌ها (کماییش بعنوان بازوی مسلح این شوراهای اشکال ناقص آن، بالتسهی پیشتر از سایر شهرهای کردستان بود، جایی که نفوذ کوئیست‌ها در آن بسیار بالا بود و کومله سازمان پذیرفته و محیوب زحمتکشان بود، جایی که جریانات مذهبی گرچه هنوز حضور داشتند اما شکست چشمگیری از کمونیستها و نیروهای چپ جامعه خورده بودند و حزب دموکرات از نفوذ و اعتبار چندانی برخوردار نبود، و غیره وغیره.

به همه این دلایل کاملاً طبیعی بود که از نظر ج.ا. تلاش برای اشغال سنتنج و در هم شکستن جنبش انقلابی در آن جا از اولویت و اهمیت خاصی برخوردار باشد. همین نیز بروشنی نشان میدهد که چگونه به راه انداختن جنگ و کشتار علیه سنتنج یک سیاست کاملاً قابل توضیح و فکر شده ج.ا. بود و عملکرد بنی صدر در آن نیز به هیچ طریق دیگری قابل توضیح نیست و اطلاعات خریداری شده توسط هیچ مرحوم درستکاری نیز نمیتواند آنرا لایوشانی کند.

کومله وارد باشد، ضعف او در سازماندهی و بسیج کافی تودها، نشان ندادن سرعت عمل کافی در استفاده از غلیان انقلابی توده ها برای خلع سلاح ستون نظامی در همان روز اول و نظایر اینهاست نه در تداعی شدن با این مقاومت انقلابی ببسیاره در تاریخ جنبش کردستان.

توده انقلابی و بی خاسته، جنگ ستندج را یعنوان یک نبرد مشخص به دشمنی با توان و تجهیزات نظامی بمراتب برتر باخت و این رویداد اکنون در کنار بسیاری حماسه های جنبش انقلابی در ایران و در کردستان به تاریخ تعلق گرفته است. اما مانند همه جنبش ها و قیام های اصلی مردم تحت ستم، تخم ترسی درمان ناپذیر را در دل دشمنان کاشته و یادگار خود را با کمک به پرورش نسل هایی با روح آزادگی، جسارت و اعتقاد به نیرو و توان مردم انقلابی، که لازمه مبارزه پیروزمندانه طبقات استثمار شونده علیه پرددگی جامعه کنونی است، به جای گذاشته است.

از آن هنگام تاکنون بسیار تحولات بر کومله گذشته است. ضمن حفظ بهترین تجربیات و دست آوردهای انقلابی، کومله افق سیاسی و اجتماعی خود را از انقلابیگری خلقی بر سویالیسم کارگری بنا کرده و بمعاینه بخشی از حزب کمونیست ایران سازماندهی طبقه کارگر و انقلاب کارگری را هنف خود قرار داده است. بر متن این هدف عمومی، حزب کمونیست استراتژی روشی نیز برای پیروزی در جنبش کردستان ترسیم کرده است که سازماندهی قیام توده های شهری در آن از نقش هر چه برجسته تری برخوردار است. بورژوازی و عمال آن، در حکومت یا در ابوزیسون، کرد یا فارس، میتوانند از مقاومت توده های ستندج یا غیط و نفرت و وحشت یاد کنند و پکوشند سیمای عادلانه آن را مخدوش نمایند. برای کومله و توده انقلابی، اما این رویداد مکان دیگری دارد: مقاومت حساسی و خوینی ستندج، با همه کاستی های آن، یکی از آن تمرین های مقدماتی ضروری بود که باید صحت و بی نقص بودن اجرای اصلی فردا را تضمین کند.

آن قبل از جنگ ستندج، مساله اخراج سهاه پاسداران از این شهر بود که بدون توسل به زور و با اتکاء به اهرم های اعتراف و مبارزه سیاسی و تودهای کاملاً موقفيت آمیز پیش رفت. (۵) آیا این هم توطئه بختیار و عراق بود؟

اما کومله یک "اتهام" را به جان میخورد: اینکه به جمهوری اسلامی و عده های آن دل نبست، با نمایندگان جمهوری اسلامی وارد مذاکره شد و تلاش کرد آن را کاملاً جدی و مسئولانه به پیش برد اما به هیچ زد و بند و معامله ای بر خلاف منافع مردم رحمتکش و دور از چشم آنها وارد نشد، دست سردمداران رژیم چ.ا. را بغوبی خواند و رحمتکشان را مداوماً به آگاهی، آمادگی و تسلیح همگانی فراخوان داد، تبلیغات زهر آگین حکومت مرکزی و بورژوازی محلی او را به سازش و

کوتاه آمدن نکشانید، و هنگامی نیز که جنگ دوباره اجتناب ناپذیر گردید، مزعوب نشد، بلکه با عزم تمام در پیشاپیش تودهها به ایستادگی پرداخت. همه این ها البته از اوی در چشم دشمنان مردم رحمتکش و سردمداران رژیم جمهوری را میخواهند و مذاکره کذابی حتی لفظ خود

نمیزند. اینکه گویی دارد برای کودکان صحبت میکند میگوید که: "گفتم برو به آقای قاسملو تلفن کن بگو ما داریم این قضیه خود مختاری را در سورای انقلاب تمام کنهم." و این در حالی است که جمهوری اسلامی هیچگاه، و حتی در دوره آتش بس و مذاکره کذابی نیز، حاضر نشده است حتی لفظ خود مختاری را، با هر محتوایی، بپذیرد یا به کار برد.

واقعاً سورای انقلاب داشت خود مختاری کردستان را در تناقض کامل با مجموعه سیاستهای چ.ا. در مقابل کردستان و نیز کلیت سیاست و عملکرد این رژیم، تصویب میکرد و فقط منتظر بود که ستون برای کومله مثل روز روشن بود که تهاجم گستردۀ جمهوری اسلامی حتمی است، ستندج نقطه گرهی ای را در آن تشکیل تنها زنده بودن این احساس و غریزه مشترک بورژوازی را در وی ثابت میکند.

برای کومله گستردۀ جمهوری اسلامی حتمی است، ستندج نقطه گرهی ای را در آن فلنج کند، طعم خفت و فریب خوردگی و بی پناهی را همراه شکست به آنها بچشاند و یک نسل را نسبت به انقلاب و حرکت انقلابی دچار سرخوردهی کند.

داستان این مقاومت و پرده های متعدد آن طولانی است، اما تا آنجا که به نبرد ۲۴ روزه ستندج در آن مقطع برمیگردد، به راستی حسابهای از ابتکار و جسارت و فداکاری انقلابی توده ها بود. این یک شبه قیام بود که در غیاب تمايل و مشارکت و دخیل شدن مستقیم و موثر توده انقلابی، انجام آن از هیچ سازمان جداگانه ای ساخته نبود. اگر ایرادی به

درجه بی وجودانی عاجز است.

نه شروع جنگ، نه قطع مذاکره و نه آغاز مجدد جنگ کردستان هیچکدام با بتکار و با خواست کومله نبود. کومله تا توائست از راههای سیاسی و با بسیج و به میدان کشیدن توده ها با توطئه گری های جمهوری اسلامی مقابله کرد. آخرین نمونه

یادداشت‌ها:

پقیه از صفحه ۱

نقد و بررسی سوراهای اسلامی

کارگری تشکیل دادند. سوراهای کارگری در دوران انقلاب و پیروز پس از قیام بهمن ماه ۵۷، کنترل و اداره بسیاری از کارخانجات را بدست گرفتند. پس از قیام، جریانات اسلامی برای مقابله با جنبش شورایی و سوراهای کارگری در اولین قدم تلاش کردند کلمه "اسلامی" را به نام سوراهای کارگری اضافه کنند. واژه "اسلامی" بمرور به نام سوراهای کارگری افزوده شد. این نخستین گام جریانات اسلامی و عوامل رژیم تازه به قدرت رسیده، برای مسخر و منحرف کردن و تصرف سوراهای کارگری بود. در آن زمان در نظر بسیاری نباید در برابر اضافه شدن کلمه "اسلامی" به نام سوراهای کارگری مقاومت میشد. اما سیر حوادث نشان داد که مسئله تنها بر سر اضافه شدن یک لغت صرف نبود. اضافه شدن واژه "اسلامی" به نام سورای کارگری هر کارخانه، گشودن یکی از دروازه‌های بود تا جریانات اسلامی با اتکا به آن، با اقدامات سوراهای کارگری که کنترل کارخانجات را بدست داشتند مقابله کنند. فعالیت سوراهای کارگری را بر منافع رژیم بورژوازی تازه به قدرت رسیده منطبق کنند. اهداف سوراهای کارگری را در چهارچوب سیاستهایی که هنوز برای رژیم اسلامی قابل تحمل بود، محصور گردانند. کارگران کمونیست را که نماینده سوراهای کارگری بودند، تحت این عنوان که این شوراهای اسلامی شده است متزوی، تصفیه و اخراج کنند. مانع دخالت کارگران مبارز و پیشوار در امور سوراهای شوند. نهایتاً سوراهای کارگری را تصرف نمایند و به سوراهایی زرد و ضد کارگری تبدیل گردانند. توده‌های کارگر در مقابل اضافه شدن کلمه "اسلامی" به نام سوراهای کارخانه کم مقاومت کردند و یا نکردند. اما از اقدامات و فعالیت سوراهای خود که آشکارا با منافع و سیاست‌های رژیم اسلامی مغایرت داشت، به اشکال مختلف دفاع گردند. روش محافظه‌کار ترین و عقب مانده ترین بخش کارگران در دفاع از اقدامات سوراهای نسبت دادن

مردم تعزیم شد، علیه وی شعار دادند و حاضر نشدند که سخنرانی اش را بشنوند. شاید هم آنها طرفداران "تفکر استبدادی" بودند که بنی صدر برقراری سلطه رژیم اسلامی را به آنان منتبه میکند!

(۴) اتهام جنگ افروزی به کومله یکی از سرخط‌های تبلیغی اصلی حزب توده در مورد کردستان بود و حزب دموکرات هم به اقتضای موقعیت، چه برای خواباندن و یا به لجن کشیدن انقلابیگری توده‌ها و چه برای ابراز "حسن نیت" به جمهوری اسلامی، از این حریبه استفاده میکرد. خواباننده باید متوجه شده باشد که چرا در رویدادهای مربوط به جنگ سنتنج حزب دموکرات به هردو دلیل می‌باشد به این حریبه است خاطر نشان کنیم که روش حزب دموکرات در جریان جنگ سنتنج مورد اعتراض شدید مردم سنتنج و سایر شهرهای کردستان بود و دفتر این حزب در شهر سنتنج با تظاهرات خشم آلود و گسترده روپرتو گردید که تنها با دعوت کومله از مردم به آرامش و تشخیص موقعیت از بروز خشونت جلوگیری شد.

بهر حال در یک چیز تردیدی نیست: حزب دموکرات تنها در مقابل خواست و فشار شدید مردم و اعتراض و بازخواست آنها بود که وادار شد به اکراه و بطور غیر موثر در مقاومت حساسی و توده گیر مردم شهر سنتنج شرکت کند. جنگ افروز کسی جز جمهوری اسلامی نبود، اما آنچه حزب دموکرات را در نظر توode ها در مسند اتهام می‌نشاند، سازشکاری با جمهوری اسلامی، لجن پراکنی به مقاومت مشروع مردم تحت ستم و کار شکنی و دوپهلوگری آن بود.

(۵) بعلاوه دانستن این هم جالب است که حزب دموکرات با تمام قوا برای به شکست کشاندن این مبارزه توده‌ای مردم سنتنج که از پشتیبانی مردم کردستان برخوردار شد تلاش میکرد. و منجمله حتی با تبلیغ و تهدید، از به راه افتادن جنبش پشتیبانی و اعزام کاروانهای پشتیبانی سیاسی و مادی از مهاباد به سنتنج جلوگیری میکرد!

(۱) بنی صدر در ضمن از این تربیون استفاده میکند و دروغ بزرگ دیگری هم تعویل خواننده مینهاد: گویا مساله برق موى زن يك تهمت است و صحت ندارد. او که نه جرات تایید و دفاع از این شیادی مشتمز کننده اسلامی اش را دارد و نه شهامت و چه بسا اعتقاد پس گرفتن اش را، چاره را تنها در پناه بردن به انکار بیشترمانه آن، با امید بستن به گذشت سالیان و اینکه لابد کسی نمیتواند سندش را رو کند، می‌یابد و باین ترتیب چند و چون کاراکتر خود را نیز به نمایش میگذارد.

(۲) اینکه چنین چیزی در مورد حزب دموکرات واقعیت داشته یا نه را بگذار خود این همکاران قدیمی در بین خودشان حل و فصل کنند. گذب بودن آن در مورد کومله نیازی به اثبات ندارد و جزو خیالات بنی صدری است.

(۳) این اولین "سابقه آشنایی" بنی صدر با مردم سنتنج بود. در جریان نوروز خونین سنتنج (فروور دین ۵۸)، یعنی هنگامی که پادگان در اولین ماههای پس از انقلاب شهر را به گلوله بست (برای جلوگیری از حمله کدام کشور؟) و با خیزش عمومی مردم شهر و پشتیبانی گرم مردم سراسر کردستان سرانجام رژیم حاضر به مذاکره و مصالحة شد، نیز بنی صدر با مردم کردستان "معارفه‌ای" حاصل کرده بود؛ بنی صدر خود هنگامی که به نمایندگی از طرف رژیمی که امروز دارد علت سلطه‌اش را مطالعه میکند برای شرکت در مذاکره عازم سنتنج بود، سر راه خود در همدان نطقی علیه مردم کردستان و مطالباتشان کرد و بهمین دلیل از طرف

کمیت ارگان مرکزی حزب کمیت ایران

را بخوانید و بدست کارگران پیشرو برسانید

بزرگ کارگران دخانیات که توسط پاسداران وحشیانه سرکوب شد، در همین سال بود. در این عرصه نیز رژیم اسلامی، وادار به تجدید نظر در سیاست سرکوب صرف شد و لذا عامل مهار و منحرف کردن مبارزات کارگری را نیز به سیاست خود، افزود. بدین معنی که سیاست خود در برخورد به اعتراضات کارگران بر سر قانون کار را به کل جنبش کارگری تعیین داد.

در دومین پیش نویس قانون کار فصلی به شوراهای اسلامی اختصاص داده شده بود تا نظیر بسیاری از نهادها و ارگانهای رژیم اسلامی رسیدت یابند. اما اعتراضات و مبارزات کارگری که از همان آغاز سال ۶۳ نشان از وجود سالی بر تحرک در جنبش کارگری داشت (در هفت سال اخیر بالاترین آمار تعداد اعتراضات کارگری مربوط به سال ۶۳ است) به رژیم اسلامی فرصت نداد تا رسیدت یافتن شوراهای اسلامی را منوط به حل و فصل نهایی مبارزه بر سر قانون کار کند. در بهار سال ۶۳ فصل مربوط به شوراهای اسلامی از پیش نویس قانون کار جدا شد و مستقل و تحت عنوان "قانون شوراهای اسلامی کار" از طرف دولت به مجلس ارائه گردید. قانون شوراهای اسلامی کار در دیماه ۶۳ در مجلس تصویب شد و در بهمن ماه مورد تأیید شورای نگهبان قرار گرفت. آئین نامه انتخابات شوراهای اسلامی در مرداد ۶۴ از طرف نخست وزیر ابلاغ شد و هیئت وزیران در مهر ۶۴ آئین نامه اجرایی قانون شوراهای اسلامی را که از طرف وزارت کار پیشنهاد شده بود، تصویب کرد. بدین ترتیب شوراهای اسلامی رسمی و قانونی به مجموعه ارگانهای پیوستند که عامل اجرا و ساختگوی سیاستهای رژیم اسلامی در جنبش کارگری هستند.

ادامه دارد

رضا مقدم

شریفات تحت سانسور خود درج نمود. هدف این اقدامات، در کنار سیاست سرکوب، راندن و وادار کردن کارگران به بیان اعتراضات و مطالبات خود از کانال شوراهای اسلامی بود که تحت کنترل رژیم اسلامی قرار داشتند.

شوراهای اسلامی از زاویه دیگری نیز برای رژیم اسلامی مطلوب شدند. کارگران در اعتراضات خود به اولین پیش نویس قانون کار اسلامی دو خواسته اساسی و عمومی داشتند: یکی، رژیم اسلامی قانون کار را پس بگیرد و دیگری، کارگران در تدوین و تصویب قانون کار شرکت کنند. رژیم اسلامی با پس گرفتن اولین پیش نویس قانون کار که تسلیم سریع در مقابل خواست اول کارگران بود، اولاً، مبارزه فعال، زنده و داغ بر سر قانون کار را از جلو صحنه جنبش کارگری کنار برد. میدان مبارزه‌ای که خود آنرا آغاز کرده بود، ترک کرد. مبارزه‌ای که چون رژیم اسلامی انتظار چنین عکس‌العملی را از کارگران نداشت، در آن بشدت نااماده بود. دوماً، فرصت یافت تا در مدت زمانی که دومین پیش نویس قانون کار را تهیه و تدوین میکند، سیاست خود در برخورد به جنبش قانون کار را نیز مورد بررسی و تجدید نظر قرار گرد. این تجدید نظر را لزوم پاسخگویی رژیم اسلامی به دومین خواست کارگران، یعنی مشارکت کارگران در تهیه و تصویب قانون کار، ضروری کرد. گردن گذاشتن رژیم اسلامی به دومین خواست کارگران همانقدر دشوار و یا غیر ممکن بود که مخالفت با آن، احضار شوراهای اسلامی که یک اقدام فوری و مشخص برای مقابله با اعتراضات کارگران به اولین پیش نویس قانون کار بود، به سیاست پایدار رژیم اسلامی در عرصه مبارزه بر سر قانون کار مبدل شد. رژیم، شوراهای اسلامی را وارد صحنه کرد و نقش نمایندگان کارگران در تهیه و تدوین قانون کار را بعده آنها گذاشت.

اما مبارزات کارگران تنها به عرصه قانون کار محدود نبود. ناتوانی رژیم اسلامی در مقابله با مبارزات کارگران در دیگر عرصه‌ها نیز بیانگر شکست سیاست سرکوب صرف بود. سال ۶۴ شاهد افزایش تحرک، اعتراضات و اعتسابات کارگری نسبت به سال قبل بود. اعتساب

مشخصات شوراهایی که میخواستند و غیره طبقاتیشان به آنها حکم میکرد، به اسلام بود. این امر، تحقق عملی تصرف شوراهای کارگری و تبدیل کلیه آنها را به شوراهایی زرد و ضد کارگری که بتوانند مطالبات کارگران را تعریف کنند و در مقابل حرکات و اقدامات مستقیم توده کارگر ایستادگی نمایند، کند کرد و در کارخانجاتی تا مقطع ۳۰ خرداد سال ۶۴ به درازا کشند. بدنبال حوادث تابستان سال ۶۴، رژیم اسلامی با دستگیری های گسترده و اعدام های دسته جمعی، حاکمیت ترور و اختناق خود را برقرار کرد. در این میان، شوراهای اسلامی، حتی آنده که در سرسری درگی آنها به رژیم اسلامی جای شکی نبود، منحل شدند.

چرا شوراهای اسلامی دوباره اهمیت یافته‌اند

پس از تابستان سال ۶۰ رژیم اسلامی در مقابله با جنبش کارگری سیاست سرکوب صرف را در پیش گرفت. به این اعتبار بود که حتی به شوراهای اسلامی وابسته بخود نیز نیازی ندید. کارگران از اخراج های وسیع، دستگیری ها و اعدام ها، ضربات شدیدی خورده بودند. رژیم اسلامی تصور کرد، کارگران تا آنجا عقب رانده شده‌اند که بشود، هر چیزی را به آنها تعطیل کرد. جرئت رژیم در ارائه اولین پیش نویس قانون کار اسلامی، که سند برگذگی آشکار کارگران بود، بر همین تصور غلط از موقعیت جنبش کارگری استوار بود. در نیمه دوم سال ۶۴، اعتراضات وسیع کارگران به اولین پیش نویس قانون کار اسلامی به تصورات رژیم اسلامی از جنبش کارگری مهر باطل زد. رژیم اسلامی وادار شد در سیاست خود در برخورد با طبقه کارگر و جنبش کارگری که بر سرکوب صرف استوار بود، تجدید نظر کند. رژیم اسلامی در دل اعتراضات کارگران به اولین پیش نویس قانون کار اسلامی، سریعاً دست بکار تشکیل شوراهای اسلامی شد و آنها بی را که سال قبل، خود مرضی کرده بود، دوباره احضار کرد. شوراهای اسلامی آمدند و انتقادات نیم بندی به پیش نویس قانون کار کردند. رژیم اسلامی این انتقادات را در بوق و کرنا کرد و در

کمپنیت

آدرس مستقیم ارگان مرکزی حزب کنیت ایران

ماهانه منتشر میشود
سردبیر: عبدالله مهندی
B.M BOX 655 LONDON WC 1N 3XX ENGLAND

اطلاعیه پایانی پلنوم شانزدهم حزب

پلنوم شانزدهم کمیته مرکزی حزب در نیمه دوم آبانماه با شرکت تمام اعضاء و علی‌البدل‌های کمیته مرکزی برگزار شد و پس از ۹ جلسه بحث و تصمیم‌گیری در مورد مسائلی که در دستور داشت به کار خود پایان داد.

پلنوم با سروд انتربنیونال و یک دقیقه سکوت بیاد رفقا غلام کشاورز و صدیق کمانگر، و دیگر رفقای جانباخته آغاز بکار کرد. در ابتدا پلنوم یکی از اعضای علی‌البدل کمیته مرکزی را بجای رفیق صدیق کمانگر انتخاب نمود. همچنین پلنوم قراری را در مورد انتخاب تعدادی از کادرهای حزب بعنوان اعضای مشاور کمیته مرکزی به تصویب رساند و نفر از رفقا به این عنوان انتخاب شدند.

ماده اصلی دستور پلنوم گزارش کمیته اجرائی بود و تحت این عنوان در مورد عرصه‌های مختلف فعالیت حزب بحث و تبادل نظر شد و قرارهای لازم به تصویب رسید.

در این پلنوم گرایشها و افقهای متفاوت موجود در حزب در رابطه با دورنمای فعالیت ما در کردستان مورد بحث قرار گرفت. پلنوم تصویب کرد که متن مشروح این مباحثات در اختیار اعضای حزب قرار بگیرد.

پلنوم با انتخاب دبیر کمیته مرکزی با مستولیت پیشبرد امور اجرائی حزب در فاصله دو پلنوم به کار خود پایان داد.

کمیته مرکزی حزب کمونیست ایران

۱۳۶۸ آبان ۲۹

با کنفرانس و صدای حزب کمونیست ایران همکاتبه گنید

در مکاتبه با ما به نکات زیر توجه داشته باشید:

(۱) سازماندهی و برقراری رابطه تشکیلاتی حزب با هاداران از طریق مکاتبه صورت نمیگیرد.

(۲) گزارشای خبری را بطور غیر مستقیم، یعنی با کمک دوستان و آشیان خود در خارج کشور، برای ما ارسال دارید.

(۳) درصورتیکه میخواهید سوالات و نقطه نظرات سیاسی خود را درمورد مواضع و تبلیغات حزب و یا مسائل دیگر باما درمیان بگذارید و نامه شما حاوی گزارشای خبری نیست، میتوانید نامه‌های خود را مستقیماً به آدرس‌های اعلام شده پست کنید.

(۴) در مکاتبه چه از طریق مستقیم و چه غیر مستقیم، این نکات را اکیدا رعایت کنید: ازنوشن اطلاعاتی که میتواند باعث شناسائی افراد و اماکن آنها از طرف پلیس شود، درنامه‌ها و روی پاکت خودداری کنید، خط خود را حتی العقدور تغییر دهید، نامه‌ها را از شهرهای کوچک و یا منطقه زلدگی خود پست نکنید، نامه‌ها را حداقل در دو نسخه و از محله‌ای مختلف پست کنید.

—آدرس آلمان————— آدرس انگلستان —

BM.BOX 3123
LONDON WC1N 3XX
ENGLAND

POST FACH 501722
5000 KOLN 50
W. GERMANY

صدا حزب کمونیست ایران

طول موج های : ۷۵ متر و ۶۵ متر و ۴۹ متر

ساعات پخش شنبه تا پنجشنبه : ۸/۵ بعدازظهر و ۶/۴۵ صبح

جمعه ها : ۸ صبح و ۸/۵ بعدازظهر

ساعات پخش بزبان ترکی :

پنجمین و چهارشنبه ۱۰ شب ، دوشنبه و پنجشنبه ۸/۱۵ صبح

صدای انتقادی ایران

طول موج های : ۴۹ ، ۶۵ ، ۷۵ متر و ۴۱ متر

ساعات پخش : بعدازظهر ۱۲/۳۰ تا ۱۲/۴۵ کردی

۱۲/۴۵ تا ۱۲/۱۵ فارسی

عصر ۱۷/۳۰ تا ۱۸/۴۵ کردی

۱۸/۴۵ تا ۱۹/۱۵ فارسی

درصورتیکه با فعالین حزب ارتباط ندارید، میتوانید مکالمای مالی خود را به حساب‌های بانکی زیر در خارج کشور واریز کرده و یک نسخه از رسید بانکی را به یکی از آدرس‌های علی‌البدل حزب ارسال نمائید.

ANDEESHEH
C/A 23233257
NAT.WEST.BANK
P O BOX 4QQ
19 SHAFTESBURY AVE.
LONDON W1A 4QQ
ENGLAND

زنده باد سوسیالیسم!